

VYSOKÁ ŠKOLA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

A

BANKOVNÍ INSTITUT

AMBIS, a.s.

Studijní program: Bezpečnostní management v regionech

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VZDĚLÁVÁNÍ STRÁŽNÍKŮ MĚSTSKÉ POLICIE
V REGIONU**

Autorka: Yveta Hauzerová

Vedoucí bakalářské práce: Doc. JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph.D.

2017

Prohlašuji,

že jsem předloženou bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny citace a prameny řádně vyznačila v textu. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury. Současně souhlasím s tím, aby tato práce byla zpřístupněna v knihovně VŠRR a používána ke studijním účelům v souladu s autorským právem.

V Praze, dne 30. 11. 2017

Yveta Hauzerová

Poděkování

Velké poděkování za trpělivou pomoc, množství kritických připomínek, cenných rad a metodické vedení při psaní této bakalářské práce patří jejímu vedoucímu panu Doc. JUDr. PhDr. Ivo Svobodovi, Ph.D. Dále všem konzultantům v Městské policii v Ústí nad Labem, kteří mi vycházeli velmi laskavě vstříc při zajišťování respondentů a jejich ochoty se podílet na vyplňování dotazníků.

Abstrakt

Bakalářská práce „Vzdělání strážníků městské policie v regionu Ústí nad Labem“ se zaměřuje na teoretická východiska, následnou analýzu skutečného stavu vzdělávání strážníků v konkrétním regionu a na analýzu názoru občanů na tuto problematiku. Výsledky analýz jsou zpracovány do vlastního návrhu na zvýšení efektivity vzdělávání strážníků. Práce je podnětem pro další vzdělávání strážníků a komparaci situace v jiných regionech České republiky.

Klíčová slova

Dějiny, městská policie, strážník, oprávnění, zákon, vzdělávání strážníků, dotazníkové šetření.

Abstract

The bachelor thesis "Education of Police Officers in the Ústí nad Labem Region" focuses on the theoretical resources, following subsequent analysis of the real status of police education in a particular region and on the analysis of citizens views on this issue. The results of the analyses are processed into a proposal to increase the efficiency of police education. This work is a stimulus for further education of police officers and a comparison of the situation in other regions of the Czech Republic.

Key words

History, Municipal police, Officer, Authorization, Law, Education o guards, Survey

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	6
ÚVOD	8
1 HISTORIE A SOUČASNOST.....	11
1.1 Dějiny obecní policie	11
1.1.1 Vývoj četnictva.....	11
1.1.2 Vývoj komunálních sborů v letech 1918 až 1945	13
1.1.3 Období po r. 1945	14
1.2 Současný stav legislativy obecní policie	16
1.2.1 Postavení, zřizování obecní policie a jejích řízení	17
1.2.2 Náplň činnosti obecní policie	17
2 KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ STRÁŽNÍKŮ	19
2.1 Výklad základních pojmů	19
2.2 Analýza vzdělávání strážníků	23
2.2.1 Předpoklady na vzdělávání strážníků	23
2.2.2 Vzdělávací střediska	24
2.2.3 Vzdělávání čekatelů a strážníků obecní a městské policie	25
3 MĚSTSKÁ POLICIE ÚSTÍ NAD LABEM	28
3.1 Charakteristika MP Ústí nad Labem	28
3.2 Proces vzdělávání MP Ústí nad Labem	29
3.2.1 Rozsah výuky odborných předpokladů a výcviku.....	29
3.2.2 Výuka čekatelů	31
3.2.3 Závěrečná zkouška	32
3.2.4 Získání osvědčení	33
4 PRŮZKUM A DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	36
4.1 Strážníci - cíl výzkumu	36
4.1.1 Definování výzkumných otázek	37
4.1.2 Použité metody a výzkumný vzorek.....	37
4.1.3 Analýza získaných dat	38
4.1.4 Shrnutí výsledku průzkumu u strážníků	48

4.2	Občané – cíl výzkumu	50
4.2.1	Definování výzkumných otázek	50
4.2.2	Použité metody a výzkumný vzorek.....	51
4.2.3	Analýza získaných dat	51
4.2.4	Shrnutí výsledku průzkumu u občanů	59
4.3	Závěr výzkumné části	60
4.4	Návrhy na zdokonalení systému vzdělávání strážníků.....	61
ZÁVĚR		63
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		65
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....		67
SEZNAM PŘÍLOH.....		69
PŘÍLOHY		I

SEZNAM ZKRATEK

APK	Asistent prevence kriminality
ČSFR	Československá federativní republika
ČPO	Četnické pohotovostní oddíly
ČSR	Československá republika
ČO	Četnická oddělení
ČR	České republika
ČV	Četnická velitelství
GVČ	Generální velitel četnictva
MKDS	Městský kamerový dohlížecí systém
MV	Ministerstvo vnitra
MP	Městská policie
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NSDAP	Národně socialistická německá dělnická strana
PČR	Policie ČR
SNB	Sbor národní bezpečnosti
StB	Státní bezpečnost
VB	Veřejná bezpečnost
VKÚ	Všeobecná kriminální ústředna
ZČV	Zemské četnické velitelství

ÚVOD

Dnešní doba si klade stále vyšší nároky na odbornou úroveň lidských zdrojů. Vzdělávání je vlastně promyšlenou organizační aktivitou, ke které také patří profesní vzdělávání. Zvyšující se požadavky na plnohodnotné povolání se musí nutně promítnout do systému přípravy a ucelené koncepce vzdělávání. Toto vzdělávání je státem finančně podporovanou aktivitou a stává se součástí dalšího vzdělávání. Je to vlastně jakýsi nepřetržitý proces získávání a následného rozvoje specifických znalostí, schopností a praktických dovedností potřebných při vykonávání náročného výkonu. K určitému typu studia patří i celoživotní vzdělávání, které představuje nedílnou součást celého života. Po roce 1989 v době tzv. „sametové revoluce“ došlo k významnému rozvoji systému celoživotního vzdělávání uspořádáním českého vzdělávacího systému a stalo se velmi diskutovaným procesem. V zájmu této bakalářské práce stojí profesní vzdělávání strážníků městské policie, které se dříve do popředí veřejného zájmu. Díky tomu, dnešní moderní doba potřebuje všestranně rozvinuté odborníky, na které jsou kladeny stále větší požadavky.

Po sametové revoluci docházelo k výraznému vzestupu kriminality a bezpečnostní situace začala být nepříznivá. A tudíž začaly na území tehdejšího Československa vznikat první obecní a městské policie, které měly zajišťovat bezpečnost občanů a dohlížet na veřejný pořádek v obci či městě.

Obecní policie je jednou z důležitých složek života obcí a z pohledu historického vývoje není v českých zemích žádnou novinkou. Malý exkurz do historie přiblíží představu o dané oblasti za první republiky a vysvětlí aktuální stav současného stavu obecní policie. Česká národní rada přijetím zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, vytvořila podmínky pro její činnost. Tato činnost dbá především na zlepšení situace v oblasti veřejného pořádku, přestupků, prevencí kriminality, plnění úkolů a povinností v souladu se zákonem o obecní policii. Z principu zákonitosti vyplývá, že obecní policie se dotýká práv a svobod občanů a k tomu musí mít zákonné zmocnění. Je tedy nutností, uchazeče na výkon strážníka náležitě odborně připravit. Způsob přípravy na povolání

strážníka obecních či městských policií není v rámci ČR v současné době celostátně upraven. Jediným celostátně stanoveným faktem, je určení odborné způsobilosti, kterou řeší vyhláška Ministerstva vnitra (dále jen MV).

Doba 21. století je dobou pokročilou, která si žádá připravené kvalifikované odborníky, a proto není výjimkou ani vzdělávání strážníků městské policie. Za přípravu na toto povolání je odpovědná obec, která zřídila obecnou či městskou policii. Úkolem vzdělávání strážníků je nejen zajištění kvalitní činnosti strážníka, ale i zlepšení vzájemných občanských vztahů, kde je činnost strážníka chápána jako služba pro ochranu a potřebu veřejnosti. Vzdělávání strážníků je nezbytnou součástí přípravy a zlepšení jejich prestiže. Předpokladem plnění úkolu obecní policie je růst vzdělanosti, rozvoj profesních schopností a činností strážníků městské policie. Co obnáší povolání strážníka, asi nemusím vysvětlovat. Ale čím musí uchazeč o povolání strážníka projít, než se stane plnohodnotným strážníkem, si umí asi málokdo představit.

Hlavním cílem této bakalářské práce je popsat systém vzdělávání strážníků obecních a městských policií, najít nedostatky v koncepci profesního vzdělávání strážníků a doporučit návrhy na zdokonalení systému vzdělávání strážníků. Tento hlavní cíl byl naplněn pomocí cílů dílčích. V této bakalářské práci byly vytyčeny tyto dílčí cíle:

- podrobná charakteristika obecní policie
- současný systém vzdělávání strážníků obecních a městských policií na území České republiky
- způsob vzdělávání strážníků pro Městskou policii v Ústí nad Labem
- provedení dotazníkového šetření, a to pro samotné strážníky a též provedení průzkumu nezávislých občanů
- celkové shrnutí získaných dat z průzkumů

Motivací k výběru bakalářské práce s názvem „*Vzdělávání strážníků městské policie v regionu*“, byla touha proniknout do problematiky jejich vzdělávání a ukázat, že práce strážníků patří mezi velmi náročná povolání. A to zejména po stránce profesionální,

fyzické, ale i po stránce morální. Především morálka, hraje u povolání strážníka významnou roli, a to nejenom z hlediska jejich profesionality, ale i spravedlnosti, čestnosti, ohleduplnosti a empatie. Městská policie potřebuje vzdělané a kvalifikované strážníky.

Bakalářská práce je koncipována do čtyř ucelených částí. Kapitola první a druhá, tvoří část teoretickou. Praktická část bakalářské práce je analyzována ve třetí a čtvrté kapitole. Teoretický díl práce se zabývá, průřezem historie až do současné doby s objasněním základních pojmů, spojených se systémem vzdělávání strážníků obecních a městských policií ČR. V prakticky orientovaném díle bakalářské práce je představena zkoumaná oblast, kterou je Městská policie Ústí nad Labem, včetně procesu vzdělávání s analýzou spokojenosti občanů na výkon strážníků. Zpracování informací se sběrem dat, bude provedena metodou vědeckého výzkumu dotazníkového šetření.

Při zpracování bakalářské práce budu vycházet z uvedených odborných pramenů, konzultací s vedením Městské Policie Ústí nad Labem a získaná data budou analyzována a převedena do grafů a tabulek.

1 HISTORIE A SOUČASNOST

1.1 Dějiny obecní policie

Obecní policie není z pohledu historického hlediska v podmínkách českých zemí žádnou novinkou. Ohlédnutí se za minulostí, krátkým historickým exkurzem, nám zřejmě neobjasní aktuální problémy vzdělávání obecní policie, ale vytvoříme si představy o daném tématu. Historie obecní policie je velmi rozmanitá a zajímavá. Tato práce nám nastíní prvopočátky komunálních bezpečnostních sborů až k současnému stavu dnešní obecní a městské policie.

1.1.1 Vývoj četnictva

Již ve starověku si jednotlivé státy vytvářely pro boj s vnějším nepřítelem, ať již cizími státy či pouhými nájezdníky, instituci armád čili vojska. S rozvojem organizace docházelo ke specializaci bezpečnostních sborů, které byly zaměřené na ochranu vnitřního klidu a pořádku. Zprávy o prvních policejních složkách nacházíme již ve 4. stol. př. n. l., kde se objevují skytští lučištníci, kteří vykonávali pořádkovou službu v Athénách, a v Římě hlídkovou službu vykonávaly „*městské kohorty*.“¹

Přeneseme se historii „*přibližně do poloviny 19. století, kdy dochází k zániku tzv. vrchnostenské správy a roku 1849 je vydána první právní úprava obecního zařízení, která vycházela ze zásady, že základem svobodného státu je svobodná obec.*“² Této době Rakouského císařství se objevuje bezpečnostní prvek, a to četnictvo. Vytvořením samostatného čs. státu r. 1918 dochází k převzetí právního řádu a stávajícího správního systému rakouské organizace včetně četnictva, komunálních policie a policejních úřadů. V rámci nového čs. státu byly budovány některé instituce v resortu kriminální policie,

¹ Pro dokreslení měli „*městské kohorty*“ 1000 až 1500 mužů a podléhaly městskému prefektovi, pro udržení vnitřního pořádku ve městě

² MACEK, Pavel, HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie, 1998, s. 25

jednalo se o Všeobecnou kriminální ústřednu (dále jen VKÚ), která byla zřízena v roce 1929 při policejním ředitelství v Praze. Nejpočetnější čs. bezpečnostní složkou bylo četnictvo. V čele četnictva stál generální velitel četnictva (dále jen GVČ), jemu podléhala zemská četnická velitelství (dále jen ZČV). Nižší články tvořila četnická oddělení (dále jen ČO), zahrnující několik okresních četnických velitelství (dále jen ČV). Základním článkem byly četnické stanice, které zajišťovaly bezpečnostní službu zpravidla na území 4 až 5 obcí.“³

V Československu byly vztahy bezpečnostních složek v souladu se zákonem č. 299/1920 Sb., o četnictvu a Ministerstvo vnitra (dále jen ministerstvo) rozhodovalo, jak má být četnictvo vyzbrojeno, vystrojeno a vycvičeno. Četnictvo podléhalo vojenským trestním zákonům a soudům, a platil pro ně vojenský služební řád. Četnictvo muselo dodržovat bezpodmínečně příkazy a bez prodlení je vykonávalo. Zároveň byla stanovena poměrně náročná kritéria pro doplnění jednotlivých ozbrojených složek, přičemž byl kladen důraz na politický profil, fyzické a osobní předpoklady. Každý příslušník četnictva při vstupu byl vázán čtyřletou povinnou službou, do které se započítávala roční zkušební doba, po které skládal zkoušku před komisí, která byla složená z důstojníků četnických a úředníků politické správy.

„Obecní strážník byl charakterizován jako služebník obce, vykonávající místní policii. Na tehdejší policejní úředníky byly kladeny kvalifikační požadavky, znalost správních předpisů a záležitostí. Právnická studia přímo vyžadována nebyla, ale pokud je policejní úředník absolvoval, považovalo se to za přednost. Strážníci byli odlišeni od ostatních občanů zvláštním šatem (uniformou) s odznakem obce a vyzbrojeni byli poboční šavlí. Povinni byli při sobě nosit, kromě poboční zbraně, též služební knížku, která jim sloužila k prokazování se. Důraz byl kladen na chování se strážníků. Strážníci se měli vyvarovat všeho, co by je činilo směšnými.“⁴

³ MACEK, Pavel, FILÁK, Antonín. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti*. Praha: Police History, 2004. s 44 - 45

⁴ http://www.mpmelnik.cz/wp-content/uploads/historie_mpmelnik.pdf

Na bezpečnost a veřejný pořádek dohlíželo několik bezpečnostních sborů, zejména státní policie a četnictvo. V poněmčeném pohraničí se začaly zřizovat četnické pohotovostní oddíly (dále jen ČPO).⁵

System vzdělávání odpovídal znalostem a technikám dřívější doby. „V tehdejší době učitelský sbor musel vynikat, jak odbornými, všeobecnými, tak pedagogickými vědomostmi a zkušenostmi, tak i po stránce mravní, aby byl vzorem svěřenému četnictvu.“⁶ Četnické školy a systém vzdělávání byl značně propracovaný, který sestavoval systém vyučování, výcviku četnictva, vojenský výcvik a praktického cvičení. Výcvik probíhal pro všechny zainteresované četníky na zkoušku. Též pro velitelé stanic a důstojníci četnictva museli navštěvovat školu, kde si rozšiřovali a prohlubovali znalosti všeobecného a odborného vzdělání.

1.1.2 Vývoj komunálních sborů v letech 1918 až 1945

Úsek dějin z pohledu komunální policie je velmi rozmanitý a obsáhlý, neboť každá obec, která zabezpečovala výkon místní policie, měla svá specifika. Zastupitelstva obcí měla možnost vydávat v mezích zákonů nařízení, týkající se místní policie, tato nařízení měla vesměs formu policejních řádů. „*Městská bezpečnostní stráž byla ve věcech služby a výcviku podřízena starostovi, policejnímu komisaři a vedoucímu úředníku, jejichž rozkazů měla vždy „bezpodmínečně uposlechnout“.*⁷ Chování bezpečnostní stráže mělo být hlavně slušné, mužné a přísné.

V první polovině třicátých let 20. století začala vláda ČSR hledat vhodná opatření proti sílící se hrozbě ze sousedního Německa, kde se k moci dostávala Národně socialistická německá dělnická strana (dále jen NSDAP). V letech protektorátu fungovaly české protektorátní bezpečnostní složky na podobných tezech jako v předchozím období. Činnost obecní policie se řídila lokálními služebními řády, které byly vytvářeny pro

⁵ <http://www.cetnictvo.cz/cetnictvo/cetnicke-pohotovostni-oddily.htm>

⁶ MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva II*. Praha: Police History, 1999, s. 70

⁷ MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Praha: Police History, 2004, s. 77

potřeby obcí a měst. Sbory stráže bezpečnosti se zabývaly zejména udržením veřejného pořádku, bezpečnosti majetku a všech státních občanů i cizinců. Podřízenost obecní policie byla trojí, a to obecnímu starostovi, politickým úřadům a MV.

Bezpečnostní složky se v tomto období dělily na stráž uniformovanou a neuniformovanou stráž. Neuniformovaný sbor byl podřízen představenké moci a sbor uniformovaný byl opřen o moc velitelskou. Členové neuniformované stráže bezpečnosti vykonávali vyšetřovací, dohlížecí, pátrací a administrativní. Při této činnosti se prokazovali legitimací s fotografií nebo znakem, který byl upevněn na oděvu. Stráž uniformovaná, která vykonávala službu pochůzkovou, hlídkovou a další úkoly stanovené předpisy byla organizována podřízeností velitelskou. Službu vykonávali ve stejnokroji, který určoval jejich příslušnost. „Správce policejního řádu⁸ odpovídal starostovi města za řádný chod služby a za veškeré úkony svěřené policejnímu úřadu. Členové stráže se museli podrobit teoretickému, praktickému výcviku a závěrem i zkouškám, přičemž neodůvodněné zanedbání bylo trestáno. Pro teoretický a praktický výcvik stráže bylo nutné znát vlastnosti a schopnosti svých podřízených. Byla pro ně zřízena týdenní škola, ve které vyučoval zásadně správce policejního úřadu a pouze výjimečně jeho zástupce“⁹. Pro neuniformované členy stráže byly platné předpisy pro městské zaměstnance.

1.1.3 Období po r. 1945

„Po obnovení Československa (dále jen ČSR) byla dosavadní státní a komunální policie spojena do jediné složky, označené jako Sbor národní bezpečnosti (dále jen SNB). SNB měl dvě součásti, pro pořádkovou a kriminální službu to byla veřejná bezpečnost (VB) a politickou policii představovala státní bezpečnost (StB), která obstarávala i zpravodajskou službu.“¹⁰

Rok 1951 znamenal další změnu v organizaci uniformovaných složek, která spočívala ve zrušení jednotlivých stanic SNB, stanice nahradila okrskové služebny podle

⁸ Policejní komisař

⁹ MACEK, Pavel, 2004, op. cit., s. 88

¹⁰ MACEK, Pavel, FILÁK, Antonín. 2004, op. cit., s. 48 - 49

sovětského modelu. Rozdělení obvodů stanic SNB na menší části, za které byli odpovědni jednotliví příslušníci. Docházelo k rozsáhlým personálním změnám v celé bezpečnostní organizaci. Počátkem 50. let se na území Sovětského svazu připravovali první politické pracovníci Československé bezpečnosti a příslušníci specifických složek StB. S nároky zvyšující se odbornou kvalitu práce SNB, bylo nutné přistoupit ke zdokonalování odborné soustavy, a proto byl vytvořen třístupňový vzdělávací systém pro příslušníky SNB. První stupeň tvořily základní školy MV a VB, druhý stupeň byl tvořen střední odbornou školou ministerstva vnitra Felixe Edmundoviče Dzeržinského a důstojnická škola, kde se připravovaly vedoucí kádry bezpečnostního aparátu. Třetím stupněm byl vzdělávací kurz pod záštitou Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Důstojnická škola sloužila k dalšímu zvyšování znalosti, vědomostí a dovedností příslušníků Sboru národní bezpečnosti, kteří svoji službou prokazovali další profesní růst. Důstojnickou hodnost mohli získat po absolvování dálkového studia.¹¹

Od r. 1989 se datuje mnoho změn, z nichž mnohé jsou v platnosti dodnes. Od r. 1990 v souvislosti se zákonem o obcích začaly vznikat první komunální policejní sbory, uzákoněné v r. 1991. Toto období se stalo přechodným obdobím pro inovace a hledání způsobů vzdělávání strážníků, kde výuka byla zabezpečována kvalitním pedagogickým sborem ve vzdělávacích institucích. V současné ČR nacházíme v podstatě dvě nezávislá policejní uskupení, Policii ČR (dále jen PČR) a druhou tvořila větší množství městských a obecních policií¹².

Po zrodu prvních policií pod názvem „Obecní policie“ na území České republiky nastala velká nutnost a později i zákonná povinnost strážníky připravit profesně. Veškerou profesionalitu strážníků, získávali při následné vzdělanosti pro jejich výkon. Je logické, že tomuto přirozenému vývoji musí odpovídat i kvalifikační nároky na přijetí strážníků a současně i systém jejich dalšího vzdělávání.

¹¹ MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva III*. Praha: Police History, 2001, s. 141

¹² MACEK, Pavel, FILÁK, Antonín. 2004, op. cit., s. 50

1.2 Současný stav legislativy obecní policie

Česká národní rada přijetím dne 6. 12. 1991 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, vytvořila zákonnou úpravu nejen pro existenci, ale především pro činnost pořádkových útvarů měst a obcí. Ten nabyl účinnosti dne 1. ledna 1992. Možnost zřizování obecní či městské policie je jedním z nových prvků, který může příznivě přispět k rozvoji měst a obcí, a taktéž k posilování jejich samosprávy. Pro přesnost je třeba uvést, že název „Obecní policie“ působí v obcích, a „Městská policie“ pod tímto názvem, působí ve městech či statutárních městech a taky v hlavním městě Praze.¹³

Obecní policie mohla zahájit svou činnost až po vydání vyhlášky MV ČR č. 129 ze dne 3. 4. 1992, týkající se odborné způsobilosti strážníků. Vzhledem k tomu, že obecní policie byla v té době svým způsobem novým orgánem, prošel tento zákon až do dnešní doby četnými legislativními úpravami. Důvodem těchto změn, které měly částečně charakter upřesnění dikce zákona, ale zejména rozšiřování kompetencí obecních policií, byla reakce na potřeby vynucené praktickým plněním úkolů¹⁴.

Základnou nosné konstrukce právní úpravy a nevyhnutelnou pro činnost obecních a městských policií souvisí s právními předpisy, je Ústava ČR č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů a ve znění, že státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Právně nadřazenou tvoří Listina základních práv a svobod¹⁵, kterou společně s ústavním zákonem č. 23/1991 Sb., přijalo ještě Federální shromáždění ČSFR., kde popředí zájmu je občan, člověk, jakožto stavební prvek společnosti.¹⁶

¹³ MACEK, P., 1998, op. cit., s. 36

¹⁴ MACEK P., 2004, op. cit., s. 96

¹⁵ č.2/1993 Sb., jako součásti ústavního pořádku České republiky

¹⁶ MACEK P., 1998, op. cit., s. 32

1.2.1 Postavení, zřizování obecní policie a jejích řízení

Obecní policie je orgán obce, který zřizuje a ruší obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Jejím hlavním úkolem je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Obecní policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce na základě pověření zastupitelstva obce. Na jejich návrh může zastupitelstvo pověřit plněním některých úkolů při zřízení obecní policie určitého strážníka. Podmínkou pověření řízením daného strážníka je předložení negativního lustračního osvědčení podle příslušného zákona. Zákon o obecní policii dává možnost těmto obcím uzavřít s jinou obcí v témže územním samosprávném kraji, která obecní policii nezřídila, veřejnoprávní smlouvu. Na základě této smlouvy může obecní policie vykonávat úkoly i na území obce nebo obcí, které obecní policii samy nezřídily, ale jsou smluvními stranami této smlouvy.

Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat:

- označení obcí, které jsou jejími smluvními stranami
- určení rozsahu úkolů podle zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona
- způsob úhrady nákladů spojených s výkonem úkolů obecní policie¹⁷

Dle novelizace zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, si obce mezi sebou půjčí strážníky, a to nejen v krizových situacích, ale i při pořádání kulturních, sportovních či jiných bohatě navštěvovaných akcí.

1.2.2 Náplň činnosti obecní policie

Činnost obecní policie je koncipována jako veřejně prospěšná, jejímž prostřednictvím obce zabezpečují klid a pořádek ve své obci či městě nebo na základě veřejnoprávní smlouvy i na území jiné obce.

Zvláštní plnění úkolů obecní (městské) policie a faktory ovlivňující činnost této policie jsou dány konkrétní lokalitou, regionem, územím, ve které se tato činnost

¹⁷ MACEK, Pavel. *Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011, s. 24-26

uskutečňuje. Od toho se přímo odvíjí šíře a rozsah vymezených obecně právními předpisy a obecně závaznými vyhláškami, vyplývající ze samostatné působnosti obce a specifikovány zajišťováním místních záležitostí veřejného pořádku.¹⁸ S pojmem veřejný pořádek bude definován v kapitole 2.1.

Prioritním a stěžejním úkolem obecní policie je dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a činí opatření k jeho obnovení.

Mezi další důležité úkoly patří:

- přispívá k ochraně bezpečnosti osob a majetku
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití
- ochrana životního prostředí
- upozorňuje fyzické a právnické osoby na porušování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku
- podílí se na prevenci kriminality v obci
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce
- podílí se v rozsahu stanoveném zákonem na dohledu bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích

Plnění úkolů obecní policie s PČR je upraveno Nařízením vlády ČR č. 372/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů policie k orgánům obcí a obecní policii. Tato spolupráce je uskutečněna na základě dohod o společném postupu a spolupráci při zabezpečování místních náležitostí veřejného pořádku¹⁹.

První kapitola je všeobecného charakteru, ale však potřebná pro pochopení významu vzdělávání strážníků a dříve četníků v historickém exkurzu. Historické prameny hovoří o tom, kdyby se lidstvo nevzdělávalo, nemohlo by dojít k jakékoli změně a tedy ani k žádnému pokroku.

¹⁸ MACEK P., 1998, op. cit., s. 50

¹⁹ NAVRÁTIL, J. *Zákon o obecní policii: studijní pomůcka pro strážníky a čekatele obecních a městských policií*. Praha: Armex, 2011. s. 21 - 26

2 KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ STRÁŽNÍKŮ

2.1 Výklad základních pojmů

Vzdělávání - většina z nás si představí pod pojmem vzdělávání, počáteční vzdělávání, respektive takový typ vzdělávání, které realizují děti na základní škole, střední škole, či učilišti. Dle mého názoru není přesná definice k pojmu vzdělávání, ale většinu definic si autoři upravují podle své potřeby, ale vychází ze stejného teoretického základu.

Již v minulosti náš nejdůležitější pedagog, učitel národa Jan Amos Komenský ve své Všenápravě a Vševýchově přichází již v té době s nadčasovým projektem o terminologii celoživotní vzdělávání, které zdůrazňuje nepřetržitost a permanentnost vzdělávacího procesu. Už Komenský ve své knize vysvětluje, proč se vzdělávat mnoha způsoby, „*Všechny lidi vzdělávat k lidskosti, jak to je potřebné, jak možné a jak snadné*“²⁰ a dále vyslovil že „... *lidé mají být zděláváni: všichni, ve všem a všestranně.*“²¹

Podle Palána „*Vzdělávání je podle současných pojetí chápáno jako celoživotní proces, ve kterém se člověk stále přizpůsobuje změnám ekonomického, kulturního, společenského a politického života. Procesy enkulturace, socializace a resocializace i proces personalizace se stávají procesy neustálými, celoživotními a permanentními.*“²²

Autoři Průcha, Walterová a Mareš uvádějí tyto významy vzdělávání „*Osobnostní pojetí: Součástí kognitivního vybavení osobnosti, její vědomosti, znalosti, schopnosti a dovednosti, ale i jako schopnost osobnosti zodpovědně zvládat vlastní život. Obsahové pojetí: Vzdělávání je konstruovaný systém informací a činností, které jsou plánovány v kurikulu a realizovány ve výuce. Institucionální pojetí: Vzdělávání Je společensky*

²⁰ COMENIUS, Johann Amos. *Obecná porada o nápravě věcí lidských*. Praha: Svoboda, 1992, s. 17

²¹ COMENIUS, Johann Amos, 1992, op. cit. s. 42

²² PALÁN, Zdeněk, LANGER, Tomáš. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 95

organizovaná činnost zabezpečovaná institucí. Socioekonomické pojetí: Vzdělávání je chápáno jako jedna z kategorií, které charakterizují populaci. ²³

Dle Beneše se „... vzdělávání dospělých nevztahuje na veškeré učení, ale na učení systematické, plánované, cílevědomé. Ve většině definic se označuje vzdělávání dospělých jako institucionalizovaný, organizovaný proces.“²⁴

Autor definice Mužík vysvětluje, že „vzdělávání je institucionalizovanou činností zaměřenou na získání informací, vědomostí, dovedností, návyků či odborných kompetencí. Jeho cílem je zejména osobní růst a rozvoj, integrace do společnosti cestou předávání kulturního a společenského dědictví, sdílením určitých společenských hodnot a formování člověka k sebeuvědomění, odpovědnosti a uplatňování lidských práv.“²⁵

Dle mého názoru nejlépe vystihuje vzdělávání definice autora Bartáka, který říká, že „vzdělávání je plánovitá činnost, která má jednotlivci nebo skupině vzdělávaných pomoci dosáhnout požadované způsobilosti, naučit se dělat správně věci správně a využívat osvojených znalostí a dovedností v praxi. Rozvoj je komplexem aktivit zaměřených na zvyšování osobního potenciálu jedince. Měl by představovat trvalý proces probíhající po celý aktivní život člověka zahrnující průběžné vzdělávání, růst a změny. Vzdělávání a rozvoj umožňuje široká škála vzdělávacích činností. Mezi vzděláváním a rozvojem není jasná hranice.“²⁶

Obecní policii (městskou policii) - můžeme chápat jako komunální policejní bezpečnostní sbor, který je zřízován orgánem obce nebo měst. Z pohledu pravomocí však není mezi obecní a městskou policií žádný rozdíl. Úkolem obecní police je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci obce. Obecní policii zřizuje a ruší zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou. Počátky vzniku městské policie řadíme do doby první republiky, kdy městská policie patřila mezi ozbrojené sbory, které

²³ PRŮCHA, Jan, MAREŠ, Jiří a WALTEROVÁ, Eliška. *Pedagogický slovník*. 2. rozšířené a přeprac. vyd. Praha: Portál, 1998, s. 300

²⁴ BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003, s. 15

²⁵ MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, s. 23

²⁶ BARTÁK, Jan. *Vzdělávání ve firmě*. Praha: Alfa Publishing, 2007, s. 11

v té době působily v ČR. Postavení novodobé obecní policie vymezuje zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Čekatel - označení pro budoucího strážníka, který je zaměstnancem obce do doby, než zakončí základní kurz ve specializovaném školicím zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT ČR) závěrečnou zkouškou před komisí MV a získá osvědčení o odborné způsobilosti. Pro lepší orientaci, čekatel je ten, kdo ještě nevykonal zkoušku strážníka, tedy nemá příslušná oprávnění pro výkon tohoto povolání.

Strážník - ten, kdo úspěšně vykoval závěrečnou zkoušku před MV ČR. Strážník je veřejný činitel, který vykonává své povolání jako zaměstnanec v pracovním poměru k obci. S ohledem na jeho postavení a náplň činnosti, musí strážník splňovat určitá kritéria. Povinnosti strážníka se řídí dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

Veřejný pořádek - není v zákoně definován, proto musíme vycházet z obecné teorie, která veřejný pořádek definuje jako soubor pravidel chování občanů na veřejnosti dodržováním klidného, spořádaného a společenského soužití. Každá demokratická společnost má za povinnost garantovat zajištění klidu a pořádku potřebného pro chod společnosti, včetně zajištění klidu pro běžný život občanů. Podřazeným pojmem veřejného pořádku, je místní záležitosti veřejného pořádku, respektive jeho ochranu v rámci určitého místa, kterým rozumíme konkrétní města, obce, případně smluvní obce. Místní záležitosti veřejného pořádku jsou regulovány obecně závaznými právními předpisy, formulovány právě v zájmu ochrany místních záležitostí.

Vzdělávání a výcvik strážníků - vzdělávání strážníků upravuje právní vyhláška MV ČR a od 1. 1. 2009 zákon 553/1991 Sb., o obecní policii. Příprava čekatelů i strážníků probíhá ve specializovaných školicích zařízeních s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy české republiky (dále jen MŠMT ČR).

Výcvik strážníků je v dnešní době vymezen prováděcí vyhláškou k zákonu o obecní policii, kterou vydalo ministerstvo, které také stanovilo nutné odborné předpoklady pro splnění výkonu funkce strážníka.

Osvědčení strážníka - osvědčení získá čekatel nebo strážník na základě úspěšného absolvování zkoušky před komisí ministerstva. Zkouška pro získání osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, obsahuje písemný test, který ověřuje znalosti právní úpravy v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie a ústní přezkoušení, které obsahuje pohovor ověřující schopnosti aplikace teoretických znalostí. Osvědčení se řídí § 4 d a § 4e zákonem č. 553/1991 Sb., a o obecní policii, novelizovaný s účinností od 1. 1. 2018.

Obecné předpoklady k výkonu strážníka - požadavky k výkonu strážníka se stále zvyšují, a proto se klade důraz na nejnovější trendy zkvalitnění metody řízení těchto pracovníků. Strážník musí být kvalifikovaný a profesionální. Funkce strážníka je opodstatněna tím, že plní úkoly stanovené zákonem o obecní policii. Činnost strážníků nelze zúžit jen na zákon o policii, i když tento zákon má výsadní postavení. Strážníci ve své působnosti musí zasahovat nejen do oblasti právního řádu a také do obecně závazných právních předpisů. Pro lepší pochopení lze předpisy rozdělit na ústavní zákony, na vyhlášky ministerstev, na nařízení vlády ČR a na ostatní ústřední orgány státní správy, na ostatní zákony a předpisy.

Pro ovládání takového množství zákonných norem je odborná způsobilost strážníka velmi nutná. Zákonodárce při vytváření zákona kladl důraz pro vytvoření zákona o obecní policii na to, aby strážníci byli odborně vzděláváni. K povinnostem každého strážníka nepatří jen prohloubení teoretických znalostí legislativy a upevňování praktických znalostí pro výkon služby strážníka, nýbrž prohlubovat celkovou odbornost potřebnou pro výkon strážníka. Mezi druhy vzdělávání patří také specializované vzdělávání, kterému předchází hlavně základní vzdělávání strážníků, které je zabezpečeno základním kurzem.

2.2 Analýza vzdělávání strážníků

Zvyšující se kompetence strážníků s sebou přinášejí nové a stále zvyšující se požadavky na vysokou úroveň jejich znalostí a dovedností. Úroveň celého vzdělávacího systému je rovněž závislá na samotných odborných znalostech instruktorů a zárukou celého vzdělávacího střediska. Nestačí pouze praxe odslouženými lety v přímém výkonu. Práce městské policie je službou občanům, která musí být založená na profesní a zároveň kvalitní přípravě. Strážník musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, ale také disponující vysokým etickým standardem. Jde vlastně o schopnosti vyžadující, aby strážník dobře rozuměl doslovnému znění zákona a dokázal to aplikovat v praxi.

2.2.1 Předpoklady na vzdělávání strážníků

Vzdělávání strážníků je zcela odůvodněné, jelikož činnost strážníka souvisí s možností zasahovat do práv třetích osob (většími oprávněními na úseku zabezpečování veřejného pořádku disponuje pouze Policie České republiky), a tak k zajištění záruk odpovídající úrovně je vzdělávání strážníků naprosto nevyhnutelné. Abychom mohli analyzovat vzdělávací možnosti strážníků, měli bychom zmínit, za jakých předpokladů se vzdělávání uskutečňuje. Základní odborná příprava probíhá ve vzdělávacích střediscích. V počátcích obecní policie vzdělávání strážníků probíhalo pouze samostudiem, pouze lektori přezkušovali střeleckou přípravu a nácvik donucovacích prostředků. Až teprve v r. 1996 byla stanovena prováděcí vyhláška MV č. 88/1996 Sb., k zákonu o obecní policii. Obsahem předpisu vyhlášky byly odborné předpoklady a způsob jejich ověřování. Tento předpis byl nahrazen předpisem MV č. 418/2008 Sb., který provádí zákon o obecní policii s účinností od 1. 1. 2009, řídí se rozsahem odborných předpokladů čekatele a strážníka, v příloze č. 1, tohoto předpisu ukončené zkouškou před

zkušební komisí MV. Dále se řídí rozsahem výcviku čekatele strážníka v příloze č. 2, stejného předpisu²⁷ a tento předpis platí i v současné době.

2.2.2 Vzdělávací střediska

Vzdělávací systém strážníků obecních a městských policií zahrnuje, vlastní vzdělávací střediska jednotlivých městských policií a školicí komerční střediska, specializující na pořádání všech kurzů pro strážníky obecních a městských policií. Větší města jako Praha, Ostrava a např. Brno mají svoje střediska vzdělávání, kde po přijetí uchazeče o povolání strážník, absolvují teoretickou i praktickou přípravu po dobu 3 měsíců a poté ukončují zkouškou před komisí MV.

Ostatní obce či města využívají služeb školicích komerčních středisek, kde délka kurzu je pouze 3 - 5 týdnů. Soukromá zařízení fungují na komerční bázi, musí mít platnou akreditaci udělenou MŠMT ČR, kde pořádá kurz poskytující odbornou způsobilost čekatelů a strážníků pro výkon jejich povolání podle § 4d odst. 4 č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů²⁸. Kurzy v soukromých vzdělávacích střediscích financuje obec a ta je povinna zajistit komplexní služby výuky. Soukromá školicí střediska také zabezpečují vhodné výukové pomůcky, včetně instruktorů výcviku. Kvalitní výcvik strážníkovi umožňuje jeho službu vykonávat kvalitně, svědomitě a co s největší pracovním nasazením.

Nesmím zapomenout, že kurzy v těchto zařízeních nezahrnují pouze základní výcvik a vzdělávání odborné způsobilosti, ale také zabezpečuje některé specializované činnosti strážníků. Specializovanou činností myslím např. odchyt zvířat, komunikační dovednosti, vzdělávání asistentů prevence a také kurz pro technické záležitosti pro obsluhu městských dohlížecích zařízení. Je třeba si uvědomit, že MP nemá výcvik na takové úrovni, jakou potřebuje.

²⁷ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-418#prilohy>

²⁸ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553#p4d>

2.2.3 Vzdělávání čekatelů a strážníků obecní a městské policie

V ČR není vytvořen žádný dokument, který by upravoval oblast vzdělávání čekatelů a strážníků obecní policie a městské policie. Pokusím se pro tento účel práce rozdělit vzdělávání na tři kategorie:

- základní přípravný kurz nebo rekvalifikační kurz
- kurz ověření odborné způsobilosti čili prolongační kurz
- specializované a další kurzy

Základní přípravný kurz

Kurz je prováděn na pracovištích obecních a městských policií, kde se zabezpečuje nejenom základní příprava, ale i další rozvoj dovedností získaných praktickým výcvikem. Při teoretické části kurzu se čekatel seznamuje s problematikou v souladu výše jmenovanou vyhláškou MV ČR č. 418/2008 Sb., kterou provádí zákon o obecní policii. Čekatelovi osvojené znalosti a dovednosti umožní získat osvědčení k výkonu povolání strážníka. Součástí základního kurzu není jen teoretická část, ale i praktický výcvik donucovacích prostředků a realizaci oprávnění podle tohoto zákona § 18 nebo zvláštního zákona (dále jen výcvik). Instituce, kde se výcvik provádí, vydá čekateli potvrzení o vykonání výcviku, které je podmínkou, aby čekatel mohl složit zkoušku z odborné způsobilosti. Toto potvrzení se vydává podle novelizace zákona o obecní policii § 4d odst. 3, s účinností od 1. 1. 2018. Dovednosti každého strážníka také vyžadují základy psychologie, sociální komunikaci a též administrativní činnost spojenou využitím IT techniky. Předpokládá se, že uchazeč, který musí mít středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou, který dovršil 18 let, musí být tělesně i duševně způsobilý k výkonu povinností a oprávnění podle zákona o obecní policie, ten ovládá základy práce na PC. V rámci kurzu se vykonává zkouška k získání osvědčení k výkonu povolání. Poslední den kurzu je vykonána zkouška před komisí MV ČR k získání osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu povinností a oprávnění strážníka obecní policie.²⁹

²⁹ <http://skolicistredisko.hys.cz/view.php?navezclanku=kurzy-obecni-policie&cislocclanku=2009110001>

Kurz odborné způsobilosti strážníka

Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah odborných předpokladů strážníka, včetně zkušebního řádu, taktéž stanoví náležitosti přihlášky, protokol o zkoušce a náležitosti osvědčení. V poslední řadě určí ministerstvo rozsah výcviku odborné způsobilosti strážníka. V průběhu kurzu odborné způsobilosti strážníka jsou probrány ústní otázky na zkoušku odborné způsobilosti a zvýšenou pozornost, zde hrají legislativní změny a také otázky v kterých se nejvíce chybuje. Pro velký rozsah předpisů je důležité, aby strážník přistupoval aktivně a připravoval se před kurzem formou samostudia. Samostudium u strážníka není náhradou za kurzy a školení, ale slouží k doplnění vzdělávání. Obsahem kurzu odborné způsobilosti je podle novelizace ustanovení § 4e zákona 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů skládá strážník odbornou způsobilost před zkušební komisí ministerstvo formou zkoušky. Osvědčení odborné způsobilosti vydává ministerstvo strážníkovi na dobu 5 let v případě, že strážník úspěšně vykonal zkoušku. Vzdělávací zařízení vydá strážníkovi potvrzení o vykonání školení a výcviku. Zkouška odborné způsobilosti strážníka se opakuje třikrát. Po úspěšném vykonání čtvrté zkoušky odborné způsobilosti vydá ministerstvo strážníkovi osvědčení na dobu neurčitou, ale obec je povinna po 5 letech zabezpečit školení a výcvik strážníka ve vzdělávací zařízení s akreditací MŠMT ČR pro přípravu k činnostem strážníka obecní policie. Ustanovení dle § 4d odst. 3 až 7 platí stejně i odborné způsobilosti strážníka.

Z toho vyplývá, že v současnosti není k dispozici jednotná metodika profesní přípravy strážníků a proto se stává, že každá obec či město to řeší různorodě. Kladný argument pro zvýšení kvalifikace strážníka obecní policie je zásadní důraz na vzdělanější a profesionálnější zaměstnance a zastupitele města.

Specializované kurzy pro strážníky

K povinnostem každého strážníka nepatří jen prohloubení teoretických znalostí legislativy a upevňování praktických znalostí pro výkon služby strážníka, nýbrž prohlubovat celkovou potřebnou odbornost. Některá školení jsou pro výkon práce strážníka povinná a jiná mají funkci dobrovolné účasti či zaměření na specializaci svého výkonu. Hlavní prioritou zůstává bezpečnost, zdraví a pořádek ve městě. Požadavky na práci strážníka se neustále zvyšují, a proto příprava k výkonu specializovaných

činností strážníka probíhá formou specializovaných a zdokonalovacích kurzů. U větších městských policií můžeme sledovat vytvarovanou strukturu organizace z potřeb specifických činností, která vzniká důsledkem z vlastní činnosti městské policie a rozvoje technických zařízení. V dnešní době si klade vysoké požadavky na technickou úroveň vybavenosti strážníka, a to vede k účasti na různých speciálních vzdělávacích kurzech a školení. Pokusím se uvést některé odborné činnosti potřebné pro práci obecních a městských strážníků. Tyto činnosti vyžadují speciální výcvik po odborné stránce. Strážníci městské policie dalším vzděláváním získávají specializovanou odbornost, mezi tyto odbornosti patří:

- Psovodi
- Odchyt zvířat
- Operátoři dohlížecích kamerových systémů
- Strážníci se specializací první pomoci
- Práce ve výškách
- Manažeři bezpečnosti
- Asistenti prevence kriminality
- Vzdělávání velitelů okrsků
- Specialisté na krizová řízení

V rámci České republiky není v současnosti jednotná metodika vzdělávání pro povolání strážníka, a proto by měl být zpracován odborný vzdělávací program obecních a městských policií, který by poskytoval jednak odbornou způsobilost strážníků, tak i speciální odborné kurzy, včetně soustředění na aktuální požadavky výpočtové techniky, které jdou stále dopředu. Na vzdělávací metodice pro strážníky at' odborných, tak specializovaných kurzech, by se mělo podílet MŠMT ČR pod zastřešením MV ČR a tím se vzdělávání strážníků sjednotí a všichni budou mít stejné podmínky v ČR.

3 MĚSTSKÁ POLICIE ÚSTÍ NAD LABEM

3.1 Charakteristika MP Ústí nad Labem

Po pádu komunistického režimu došlo k výraznému vzestupu kriminality a bezpečnostní opatření nestačil řešit jediný policejní sbor. Dne 13. 6.1991 schválila Rada města Ústí nad Labem svým usnesením č.180/91 koncepci bezpečnostního útvaru, jehož úkolem bylo zajišťovat bezpečnost občanů a dohlížet na veřejný pořádek ve městě³⁰.

Dne 6. 12.1991 schválila ČNR zákon č.553/199 Sb., o obecní policii a MPS byla přejmenována na Městskou policii (dále jen MP). V lednu roku 1992 bylo přijato dalších 60 strážníků a jejich počet se ustálil na 120. Do konce roku 1993 byl personální stav městské policie zvýšen na 170 strážníků. Tento počet byl platný až do roku 2002. V roce 2003 bylo schváleno navýšení strážníků na celkový počet 200.

V posledním desetiletí složka MP prošla několika úpravami, které souvisely se vznikem nových územních základen a počtem obsazení těchto útvarů. Od roku 1996 MP postupně zřizuje kamerový systém, vybudované operační středisko, zmodernizuje se radiová síť a systém počítačového propojení mezi útvary MP. Dochází ke změně organizační struktury – vedle stávajících územních základen (Město, Předlice, Severní Terasa, Neštětice, Střekov) vznikají speciální útvary (dopravní služba, kynologická služba, strážní a technická služba, služba prevence kriminality, dopravní výchova a služba operačního zásahu).

Prostřednictvím městské policie je město Ústí nad Labem od roku 1996 trvale součástí celorepublikového programu prevence kriminality. Od 1. 1. 2003 se MP ze zákona stává orgánem města, nadále je přímo podřízena primátorovi města.³¹ V dnešní době u Městské policie Ústí nad Labem pracuje celkem 145 strážníků v pozici strážníka,

³⁰ <http://www.mpul.cz/historie-a-soucasnost.html>.

³¹ MACEK P., 2004, op. cit., s. 101

včetně manažerských pozic. Dále pracuje na MP 18 civilních zaměstnanců, z toho 4 strážnice na mateřské dovolené a 8 asistentů prevence kriminality.

3.2 Proces vzdělávání MP Ústí nad Labem

Vzdělávání a rozvoj strážníků sehrává významnou roli pro další vývoj, prosperitu a perspektivu Městské policie Ústí nad Labem. Celý vzdělávací proces řídí vedení MP Ústí nad Labem, které se stará o organizování veškerých vzdělávacích aktivit jako jsou různá školení, přednášky a další speciální kurzy, ať už v jiných školicích střediscích, nebo přímo pod lektory Městské policie Ústí nad Labem. V metodě zkoumání byla použita analýza vnitřních dokumentů, dále rozhovory s veliteli a vedoucími strážníky na různých specializovaných střediscích Městské policie Ústí nad Labem.

Samotný počátek vzdělávání strážníků začíná již od výběru zájemců na tuto profesi. Uchazeč tohoto zaměstnání na povolání strážníka městské policie musí splňovat určité kvalifikační předpoklady, kterými se rozumí souhrn dovedností potřebných k danému povolání a kvalifikační předpoklady musí splňovat dle zákona o obecní policii.³² Příjímací řízení uchazeče se skládá z ústního pohovoru, fyzických a psychologických testů, žadatel také musí splňovat podmínku dosaženého středního vzdělání ukončené maturitní zkouškou, dále musí přinést k pohovoru potvrzení o zdravotním stavu a potvrzení spolehlivosti. Z náhledů do statistik MP ÚL můžu konstatovat, že největším problémem nových uchazečů spatřuji, že většina z nich pohoří u psychotestů.

3.2.1 Rozsah výuky odborných předpokladů a výcviku

Při dotazování bylo zjištěno, že k povinnostem každého strážníka nepatří jen prohloubení teoretických znalostí legislativy, ale i upevňování praktických znalostí pro výkon služby strážníka. Teoretické znalosti, které musí čekatel nebo strážník

³² Zákon o obecní policii č. 553/1991 Sb.

prokázat, aby získal odbornou způsobilost, musí být vybaven širokou paletou právních předpisů. Rozsah výuky odborných předpokladů a výcviku je stanoven vyhláškou MV č. 418/2008 Sb., kterou provádí zákon o obecní policii, účinností od 1. 1. 2009.

Odborné předpoklady čekatele a strážníka zahrnují znalosti právní úpravy:

- obecní policie,
- obecního a krajského zřízení,
- shromažďování,
- Policie České republiky,
- trestního práva,
- živnostenského podnikání,
- střelných zbraní a střeliva,
- přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- správního řízení,
- bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
- ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,
- krizového řízení a integrovaného záchranného systému.³³

V příloze č. 1, této vyhlášky je uveden rozsah odborných předpokladů čekatele a strážníka zahrnující znalosti právní úpravy. „*Odbornými předpoklady čekatele nebo strážníka jsou znalost ústavního pořádku České republiky, právní úpravy uvedené v příloze č. 1 k této vyhlášce a základů kriminalistiky v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie a schopnost praktického uplatňování teoretických znalostí.*“³⁴ Stejná vyhláška řídí i rozsah výcviku čekatele a strážníka v příloze č. 2. Nedílnou součástí výuky výcviku čekatelů a strážníků Městské policie Ústí nad Labem je tělesná a střelecká příprava.

Výcvik čekatele a strážníka zahrnuje zvládnutí:

- Hmatů, chvatů, úderů a kopů

³³ Příloha č. 1 ve vyhlášce MV ČR č. 418/2008 Sb.

³⁴ §1 vyhláška MV ČR č. 418/2008 Sb.

- Slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků.
- Obušku a jiného úderného prostředku
- Techniky poutání
- Použití služební zbraně jako donucovacího prostředku:
- Taktiky zákroku
- Oprávnění v provozu na pozemních komunikacích zahrnujících³⁵

Zkušení instruktoři z řad strážníků Městské policie Ústí nad Labem, kteří mají značné znalosti v oboru sebeobran, bojového umění a značnou střeleckou průpravu, vedou strážníky k praktickému použití a k rozvoji psychomotorických schopností. Kvalita služebního výcviku je velice důležitá pro praktické zvládnutí stresových situací při výkonu oprávnění strážníka. Pro správné provedení zákroku je nutné zvolit přiměřenou taktiku odpovídající konkrétní situaci, ale ani dokonale naučená technika nezaručuje její praktické využití.

Vhodným prostředkem praktického nácviku využitím donucovacích prostředků a technik při řešení problémových situací jsou modelové situace. Modelové situace lze chápat jako názornou výukovou pomůcku. V sebeobraně strážníci používají modelové příklady především k výuce strategie a taktiky. Konkrétní použití těchto obratností je však vedeno ze střež. Střeh je stoj prostý, v kterém se nacvičují konkrétní techniky a důležité reakce na náhlou změnu situace při zákroku. Použití donucovacích prostředků musí být vždy podle zákonných norem, hlavně podle zákona o obecní policii.

3.2.2 Výuka čekatelů

Městská policie Ústí nad Labem (dále jen MP ÚL) využívá pro vzdělávání čekatelů služeb vzdělávacího institutu pod názvem Školící středisko Mělník³⁶, kde uchazeč v období 6 týdnů prochází základním kurzem. Čekatelé MP ÚL se na

³⁵ Příloha č. 2 v vyhlášce op. cit.

³⁶ <http://skolicistredisko.hys.cz/> op. cit

výukovém kurzu seznámí se s plánem učiva a rozvrhem hodin jednotlivých předmětů. K vyučovaným předmětům patří ústava, listina práv a svobod, právo, zákon o obci, živnostenský zákon, dopravní služba, přestupkový zákon, správní řízení, bezpečnost práce, tělesná příprava, obecný výkon služby a také základy administrativy a informatika. Po zvládnutí tohoto základního kurzu, přistupuje čekatel MP ÚL k závěrečné zkoušce.

3.2.3 Závěrečná zkouška

Prokázání odborných předpokladů čekatele se ověřuje formou zkoušky před zkušební komisí ministerstva, a to na základě přihlášky ke zkoušce, kterou podává MP ÚL. Čekatel musí před zkušební komisí úspěšně složit zkoušku odborné způsobilosti. Zkušební komise stanoví ministerstvo, tříčlenné složení z předsedy a dalších dvou členů komise musí mít vysokoškolské vzdělání v oblastech zahrnutých do odborných předpokladů strážníka.

Veřejnosti přístupná zkouška je složena z písemného testu a ústního přezkoušení, kterou čekatel absolvuje v průběhu jednoho dne. Podmínkou pro úspěšné vykonání zkoušky je splnění obou částí zkoušky ve stanovených časových limitech, přičemž v případě písemného testu musí zkoušená osoba, tedy čekatel správně odpovědět na 36 otázek ze 40, s časovým limitem 60 minut. K otázkám testu jsou možné tři různé odpovědi, vždy pouze jedna správná odpověď. Pro lepší orientaci níže vypíší, která témata obsahuje písemná zkouška.

Témata pro písemnou zkoušku:

- Úkoly obecní policie
- Obecní a krajská zřízení
- Právo shromažďovací
- Úkoly Policie ČR
- Zásady trestního práva
- Zásady živnostenského podnikání
- Úprava užití střelných zbraní a střeliva

- Zásady projednání přestupků a jiných správních deliktů
- Zásady správního řízení
- Řešení bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- Zásady ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- Úprava krizového řízení a Integrovaný záchranný systém (dále jen IZS)

Po úspěšném absolvování písemné části zkoušky následuje ústní část. Podmínkou pro konání je vykonání písemné části. Čekatel odpovídá na vylosovanou zkušební otázku zahrnující 3 podotázky, na které se může připravit, nejdéle však 15 minut. Pro ústní část zkoušky je stanoven časový limit nejvýše 30 minut. K úspěšnému vykonání ústní části zkoušky musí čekatel zodpovědět všechny 3 podotázky zkušební otázky. Zkušební komise po ukončení ústní části zkoušky hlasuje o tom, zda čekatel nebo strážník úspěšně vykonal zkoušku.

3.2.4 Získání osvědčení

V případě, že čekatel úspěšně absolvuje obě části zkoušky, získá osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, které je nezbytné pro výkon služby strážníka. Osvědčení vydává ministerstvo na dobu 5 let, po úspěšném vykonání čtvrté zkoušky se osvědčení vydává ministerstvo na neurčitou dobu. Pokud čekatel u zkoušky neuspěje, je oprávněn zkoušku dvakrát opakovat bez podání přihlášky. Termín opakování zkoušky určí ministerstvo tak, aby se konala nejdříve měsíc a nejdéle tři měsíce ode dne jejího konání nebo prvního opakování. Termín a místo konání opakované zkoušky sdělí ministerstvo obci nejméně 15 dnů předem. V případě, že čekatel ani při druhém opakování zkoušky neuspěje, ministerstvo stanoví termín další zkoušky nejdříve po uplynutí 12 měsíců ode dne konání poslední neúspěšné zkoušky.

3.2.5 Další odborné a specifické vzdělávání

Hlavní prioritou zůstává bezpečnost, zdraví a pořádek ve městě, a proto se zapojuje MP do různých vzdělávacích projektů, kde spolupracuje s Policií ČR, záchrannou službou a jinými organizacemi. Strážník musí být především profesionální, zastávat všechny morální pravidla a být dostatečně kvalifikovaný pro různá specifika. Některá školení jsou pro výkon práce strážníka povinná a jiná mají funkci dobrovolné účasti či zaměřením na specializaci svého výkonu.

Pro specializované vzdělávání strážníků jsou nutné odborné znalosti a výcvik. Tento výcvik jednotlivých specifík je veden profesionálně odbornými lektory ve školicích střediscích. Ke specializovaným činnostem strážníků náleží například používání psa, jako donucovacího prostředku. Psi při práci strážníků jsou nenahraditelní, hlavně po stránce jejich všestranných schopností, ke kterým patří pozornost, vytrvalost, potřebná síla a také oddanost ke svému psovodovi. Psovodi-strážníci se převážně zaměřují nejen na lokality parků, sadů, chatových kolonií, ale i na odchyt zvířat či volně pobíhajících psů. Městská policie Ústí nad Labem má svoji kynologickou službu s profesionálně vycvičenými a vyškolenými strážníky pro tuto činnost.

Nemůžu nezmínit, že strážníci MP Ústí nad Labem ve spolupráci s Krajskou zdravotní se učí základy zdravotní péče. Proškoleni pro záchranu života bylo kolem 40 strážníků. Právě strážníci jsou při každodenní práci vystaveni situaci, kdy bude někdo potřebovat první pomoc. V rámci projektu „Časná defibrilace“ MP spolupracuje se Zdravotnickou záchrannou službou Ústeckého kraje³⁷ jako důležitého faktoru ovlivňujícího kvalitní přežití náhlé zástavy srdečního oběhu. V současné době je městská policie vybavena mobilním defibrilátorem, který byl zakoupen z prostředků města, a v minulosti jej strážníci již třikrát použili.

Dalším přínosným vzdělávacím kurzem je školení na mimořádné události, kde jde jak o záchranu zdraví, tak i záchranu majetku. Dále spolupracuje Městská policie s Poradnou pro integraci cizinců, s Policií ČR a Cizineckou policií, kde se hlavně

³⁷ <http://www.zzsuk.cz/casna-defibrilace-v-usteckem-kraji-chranime-to-nejcennejsi>.

dozvědí, jak prověřit totožnost a prověřit platnost dokladů. Speciální kurz je určen všem, kteří se věnují odchytu zvířat a také asanační činnost ve vztahu k chovu zvířat.

A v dnešní době nejvíce propagující je oblast prevence kriminality. Úspěšný projekt „Asistent prevence kriminality“ (dále jen APK), který realizuje Městská policie Ústí nad Labem za podpory statutárního města. Vzdělání dle metodiky výběru, přípravy a činnosti APK vydanou MV. Specifikace role asistenta prevence kriminality – podstata a předpoklady účinnosti jeho preventivního působení. Problematika sociálně vyloučených lokalit, řešení argumentace a nestandardních situací, nácvik jednání s pachateli trestného činu či přestupku, nácvik asertivního chování.

Nesmíme zapomenout ani na klíčové pracoviště Centrální operační středisko, které je v provozu 24 hodin, po celý rok. Je styčným bodem, kde se shromažďují a evidují veškeré události, odkud se vysílají strážníci k jednotlivým případům a kde se řídí a koordinuje pracovní činnost. Strážníci OSMP udržují se strážníky v terénu pravidelný rádiový provoz, musí splňovat podmínky provozu, a tak musí také projít různým školením. Stejně tak Městský kamerový systém (MKS) jehož základní charakteristikou je jeho preventivní funkce, neboť přispívá k zajištění bezpečnostních zón pro pohyb občanů, silničního provozu a místních záležitostí veřejného pořádku, získáním informací o bezpečnostní a pořádkové situaci ve sledovaných oblastech. Je tak možné efektivní nasazení složek integrovaného záchranného systému, monitoring lokalit, kde dochází k nejčastějším projevům vandalství, výtržnictví, sprejerství apod. Manipulaci s příslušnou technikou provádí pouze kompetentní a vyškolená obsluha, monitoring provádí proškolený operátor. MKDS³⁸ je používán v souladu se zákony ČR a listinou základních práv a svobod.

³⁸ <http://www.mvcr.cz/clanek/rozsirujici-podminky-pro-zpracovani-projektu-mkds-na-rok-2012.aspx>.

4 PRŮZKUM A DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazník se skládá z řady otázek, jejichž cílem je získat názory respondentů. K nejrozšířenějším metodám průzkumu pro sběr dat patří dotazníkové šetření, které se vyznačuje hlavně anonymitou, rychlých provedením a do dalších výhodám výhodou jsou velmi nízké náklady na realizaci. Další nespornou výhodou je hlavně úspora času, finančních prostředků a snadnější kvalifikace získaných dat. V bakalářské práci byly zjištěny vstupní data pro získání adekvátních výsledků a možnosti nástinu pro kvalitnější vzdělávací proces při výcviku odborného vzdělávání strážníků Městské policie Ústí nad Labem.

V první skupině pod název „**Strážníci**“ byl vytvořený dotazník speciálně pro analýzu zjištění náplně a charakteru vzdělávání Městské policie Ústí nad Labem, tak aby byly zajištěny vstupní data pro získání odpovídajících výsledků a možnosti nástinu pro zlepšení vzdělávacího procesu při výcviku odborného vzdělávání strážníků.

Do druhé skupiny jsem zařadila pod názvem „**Občané**“ dotazník, který byl připravený pro analýzu vztahující se k postojům občanů k obecní a městské policie, konkrétně jak občané vnímají činnost tohoto orgánu a zajistit vstupní data pro získání adekvátních výsledků.

4.1 Strážníci - cíl výzkumu

Výzkumný problém provedeného průzkumu úzce navazuje na cíle vytyčené v úvodu bakalářské práce. Hlavním cílem průzkumu je analyzovat a zjistit, jaký je reálný stav vzdělávacího systému strážníků Městské policie Ústí nad Labem. Jedním dílčím cílem průzkumu je prokázat předpoklad, že současný stav výuky a výcviku budoucích strážníků je nevyhovující a vyžaduje patřičné změny. Dotazník je směřován pro strážníky s dlouholetou zkušeností. Tato jejich zkušenost je dostatečným potenciálem k předání důležitých informací ke zkoumanému tématu, tedy k existující aplikovatelnosti obsahu učiva vzdělávacího programu strážníků Městské policie Ústí nad Labem. Celkový

provedený průzkum se může stát inspirací pro další rozvoj vzdělávacího systému v rámci zkoumané organizace. Průzkumem měly být zodpovězeny výzkumné otázky.

4.1.1 Definování výzkumných otázek

Otázka č. 1

Je teoretická příprava vzdělávání strážníků MP ÚL odpovídající pro skutečné potřeby praxe v povolání strážníka?

Otázka č. 2

Je praktická příprava vzdělávání strážníků MP ÚL odpovídající pro skutečné potřeby praxe v povolání strážníka?

Otázka č. 3

Je náplň vzdělávání strážníků Městské policie Ústí nad Labem odpovídající pro skutečné potřeby praxe ve funkci strážníka?

Otázka č. 4

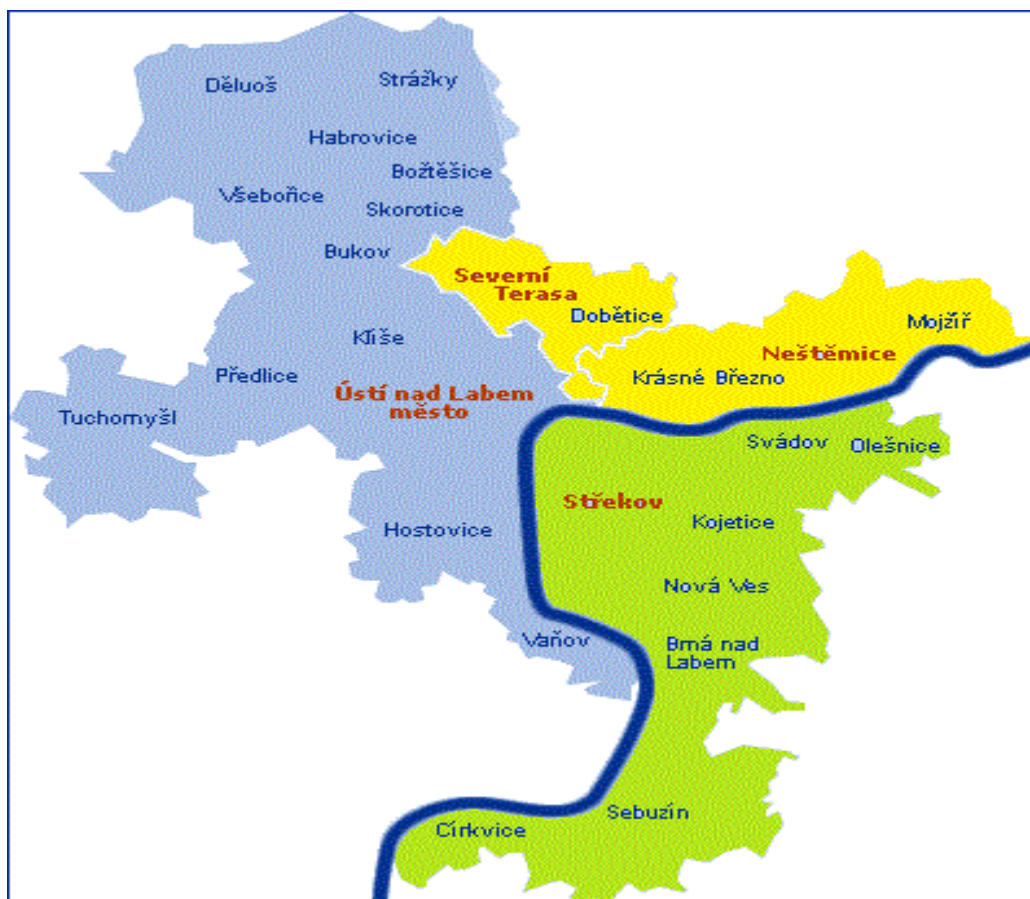
Jaké jsou nedostatky ve vzdělávání strážníků Městské policie Ústí nad Labem?

4.1.2 Použité metody a výzkumný vzorek

Vzhledem k možnosti realizovat povinnou praxi na Městské policii v Ústí nad Labem, volila jsem vědecko-výzkumnou metodu s analýzou materiálů, včetně dotazníkového šetření průzkumovou metodu, přímým oslovením strážníků na různých okrscích města Ústí nad Labem. Pro účely zjištění současného stavu vzdělávání strážníků byl připraven dotazník – pod názvem Strážníci³⁹, stanovený speciálně pro analýzu zjištění charakteru a obsahu vzdělávání strážníků Městské policie Ústí nad Labem. Dotazník byl rozdán strážníkům po okrscích MP ÚL (viz obr. 1), v celkovém počtu 90 dotazníků, přičemž návratnost byla 75,5 %, tedy vrátilo se úplně vyplněných 68 dotazníků. Při této návratnosti lze hovořit o vysoké úspěšnosti při sběru dat a výsledky je možno považovat za relevantní a tedy validita a reliabilita tohoto průzkumu, je poměrně vysoká. Dále byly

³⁹ Příloha C: strážníci

zkoumány interní dokumenty Městské policie Ústí nad Labem související se vzděláváním strážníků. Získaná data z dotazníků budou zpracovány do tabulek a grafů, ke zpracování dat použiji program Microsoft Office 2007 – Word a Excel. Procenta v grafech jsou zaokrouhlena na celé číslo.

Obrázek 1: Působnost útvarů MP

Zdroj: Městská policie Ústí nad Labem

4.1.3 Analýza získaných dat

Dotazník se skládal celkem z 8 otázek a je možno jej chápat jako vědecký průzkum, který bude vyhodnocen a graficky zpracován podle charakteru položených otázek. Vhodně zvoleným typem otázek směrem k stanovenému cíli bakalářské práce byly otázky polootevřené a uzavřené s možností kvalitativního výzkumu a hodnocení odpovědí respondentů- strážníků.

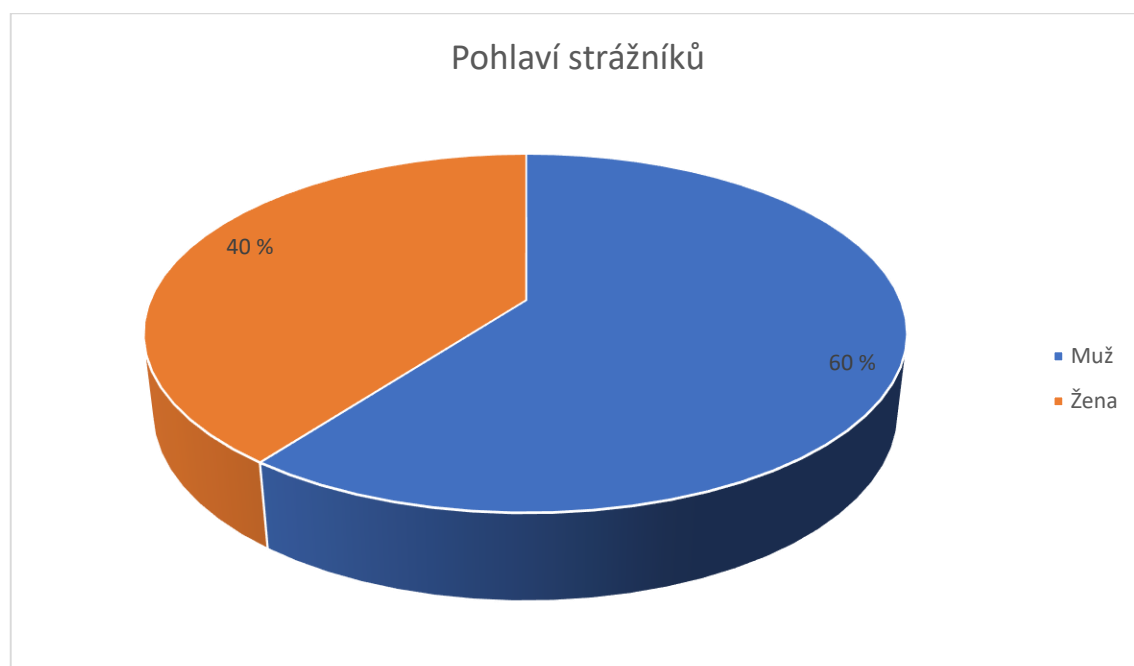
Otázka č. 1 – Jaké je Vaše pohlaví?

Tabulka 1: Pohlaví strážníků

Pohlaví strážníků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Muži	41	60 %
Ženy	27	40 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 1: Pohlaví strážníků

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z celkového počtu 68 strážníků (100 %) bylo 27 žen (40,0 %) a 41 mužů (60 %). Parita mužů a žen ve zkoumaném vzorku do značné míry odpovídá složení strážníků, dle dokumentů MP Ústí nad Labem. Z dokumentu současného složení MP Ústí nad Labem je poměrově identické.

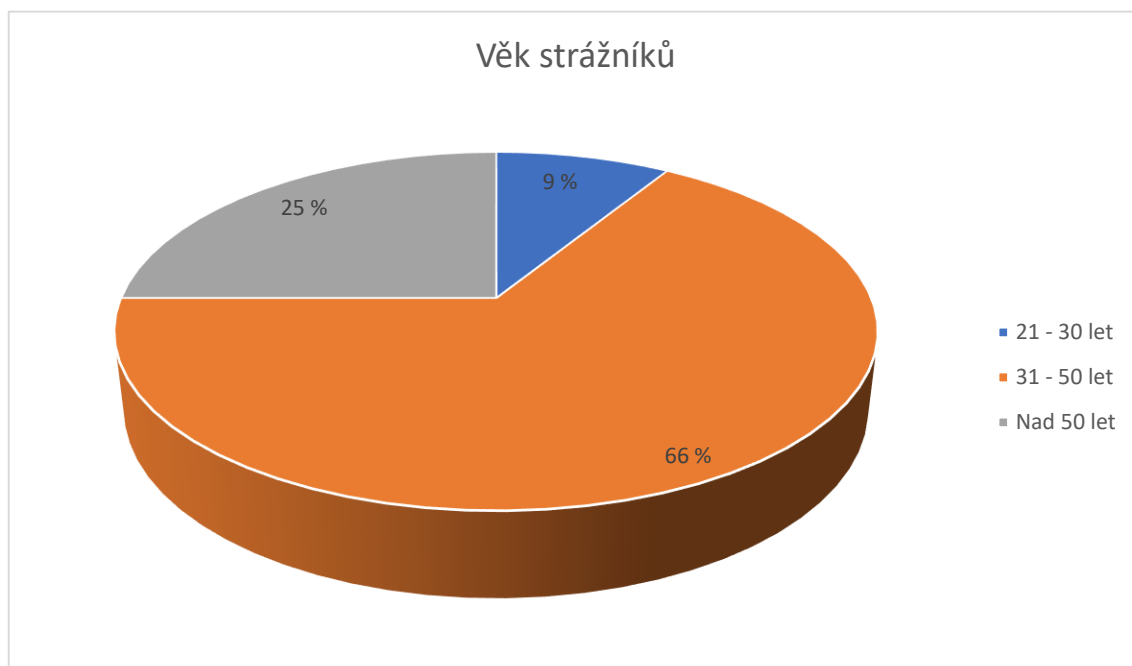
Otázka č. 2 – Do jaké věkové kategorie patříte?

Tabulka 2: Věk strážníků

Věk strážníků	Absolutní četnost	Relativní četnost
21 – 30 let	6	9 %
31 – 50 let	45	66 %
Nad 50 let	17	25 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 2: Věk strážníků

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z celkového počtu 68 strážníků (100 %) bylo ve věku 21 - 31 let 6 strážníků (9 %), ve věku 31 - 50 let bylo 45 strážníků (66 %) a ve věku nad 50 let se účastnilo průzkumu 17 strážníků (25 %). Složení respondentů odpovídá obvyklému věkovému rozložení produktivních občanů a pro hodnocení je tedy příznivé.

Otázka č. 3 – Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Tabulka 3: Dosažené vzdělání strážníků

Dosažené vzdělání strážníků	Absolutní četnost	Relativní četnost
ÚSO (maturita)	57	84 %
VOŠ (vyšší odborná škola)	3	4 %
VŠ a vyšší (vysokoškolské a jiné)	8	12 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 3: Dosažené vzdělání strážníků

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Jak je vidět ze zkoumaného vzorku, vzdělání odpovídá kladeným základním zákonným podmínkám pro přijetí uchazeče k obecní policii. Z celkového počtu 68 strážníků (100 %) mají vysokoškolské a vyšší vzdělání 8 strážníků (12 %), vyšší odborné vzdělání mají pouze 3 strážníci (4 %) a středoškolské vzdělání s maturitou

má 57 strážníků (84 %). Je zřejmé, že respondenti s vysokoškolským vzděláním a vyšším vzděláním budou vykonávat funkce v managementu organizace. Dle výše uvedeného dosaženého vzdělání odpovídá záměru, rozpoznat a identifikovat názor na vzdělání strážníků.

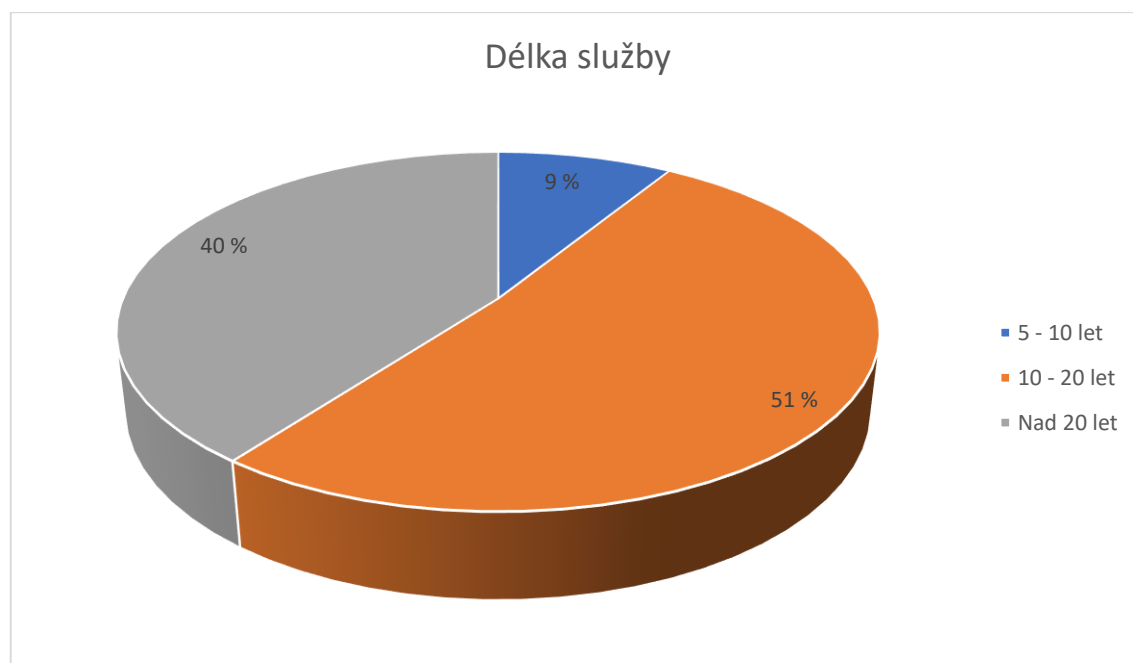
Otázka č. 4 – Jaká je Vaše délka služby u Městské policie Ústí nad Labem

Tabulka 4: Délka služby

Délka služby	Absolutní četnost	Relativní četnost
5 – 10 let	6	9 %
10 – 20 let	35	51 %
Nad 20 let	27	40 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 4: Délka služby

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z celkového počtu 68 strážníků (100 %) působící u Městské policie Ústí nad Labem, má 6 strážníků (9 %) odpracovanou délku 5 - 10 let, 35 strážníků (51 %) odpracovalo již 10 - 20 let a k nejdéle sloužícím strážníkům patří 27 respondentů (40 %). Z dotazníkového šetření můžeme uvažovat, že 62 strážníků (91 %), tedy většina respondentů má dlouholetou zkušenost, tudíž zhodnotit schopnost záměru a diagnostikovat názor na vzdělání strážníků.

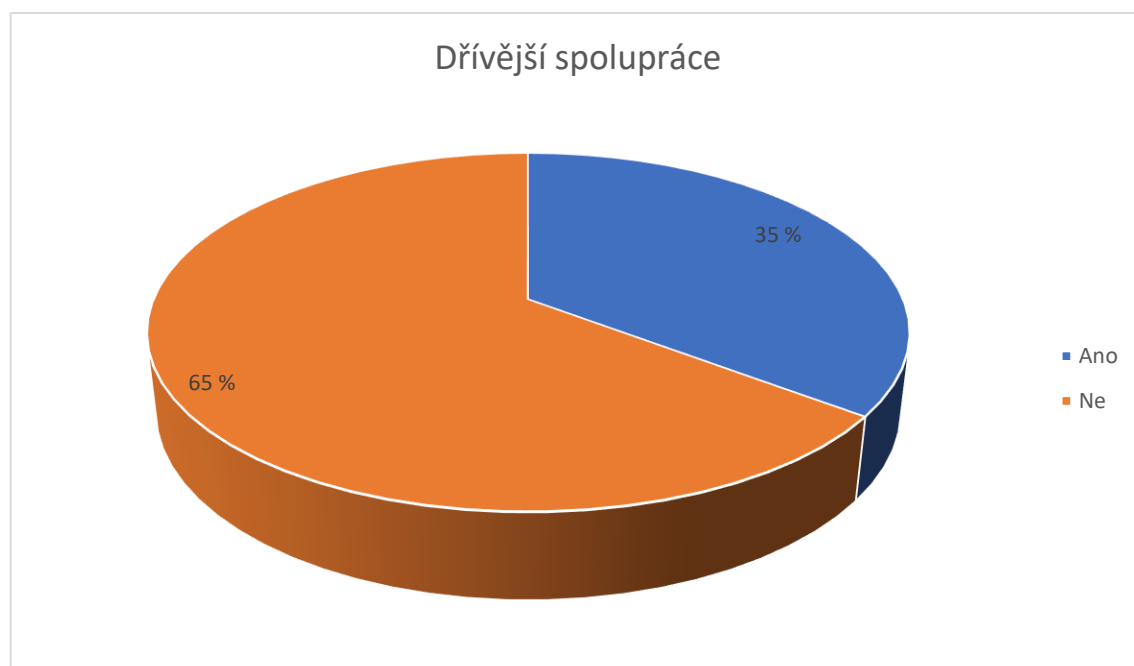
Otázka č. 5 - Pracoval jste někdy dříve v ozbrojených bezpečnostních sborech nebo soukromé bezpečnostní agentuře?

Tabulka 5: Dřívější spolupráce

Dřívější spolupráce	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	24	35 %
Ne	44	65 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 5: Dřívější spolupráce

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z vyhodnocení otázky vyplynulo, že z celkového počtu 68 respondentů (100 %) dříve nepracovalo 44 respondentů (65 %) v bezpečnostních sborech a naopak 24 dotazovaných respondentů (35 %) již dříve pracovalo v některém sboru. Tímto rozdělením můžeme vyvozovat, že z celkového počtu 100% strážníků, mělo 35 % strážníků nějakou zkušenost, a proto mohla být příprava ve školicím středisku mnohem snazší, přičemž oproti 65 % strážníků tato příprava mohla být náročnou disciplínou.

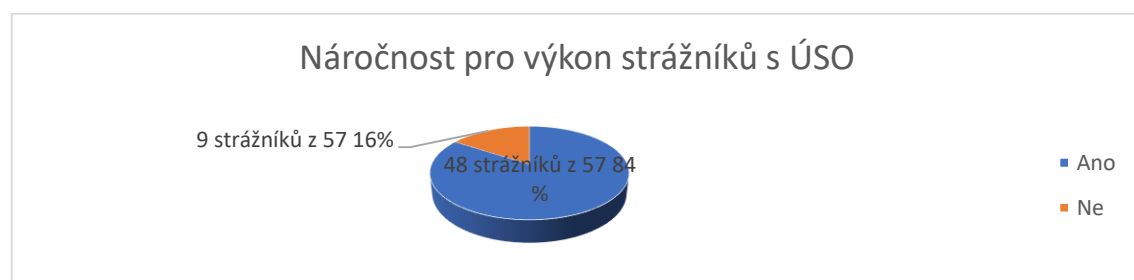
Otázka č. 6 – Domníváte se, že příprava pro výkon strážníka v soukromém školicím středisku Mělník je náročná?

Tabulka 6: Náročnost přípravy na výkon

Náročnost přípravy na výkon	Celkem strážníků	Ano, byl náročný	Ne, nebyl náročný
Strážníci s ÚSO (maturita)	57	84 %	16 %
Strážníci s VOŠ (absolutorium)	3	67 %	33 %
Strážníci s VŠ (státní zkouška)	8	25 %	75 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 6: Náročnost přípravy pro výkon strážníků s ÚSO

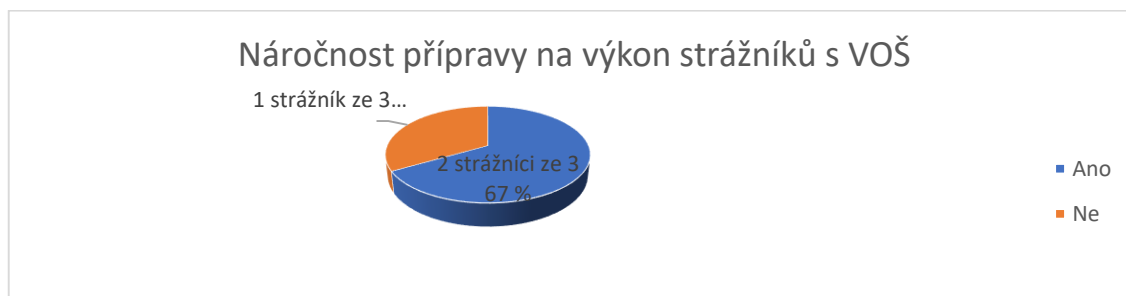

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z celkového počtu 57 strážníků, kteří vlastní úplné střední odborné vzdělání s maturitou (dále jen ÚSO) se 84 % respondentů domnívá, že příprava pro výkon strážníka ve

školicím středisku Mělník byla náročná. A zbylých 16 % uvedla, že příprava pro výkon strážníka nebyla náročná.

Graf 7: Náročnost přípravy na výkon strážníků s VOŠ

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Strážníci, kteří disponují vyšším odborným vzděláním (dále jen VOŠ) v počtu 3 respondenti se shodují v 67 %, že příprava na práci strážníka ve školicím středisku Mělník nebyla náročná. A naopak pro zbylých 33 % strážníků nebyla příprava ve školicím středisku Mělník pro práci strážníka náročná.

Graf 8: Náročnost přípravy na výkon strážníků s VŠ a vyšší

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z celkového počtu 8 respondenti, kteří vlastní vysokoškolské vzdělání (dále jen VŠ) nebo vyšší vzdělání se 25 % respondentů domnívá, že příprava pro práci strážníka ve školicím středisku Mělník byla náročná. Zbylých 75 % uvedla, že příprava pro práci strážníka nebyla náročná.

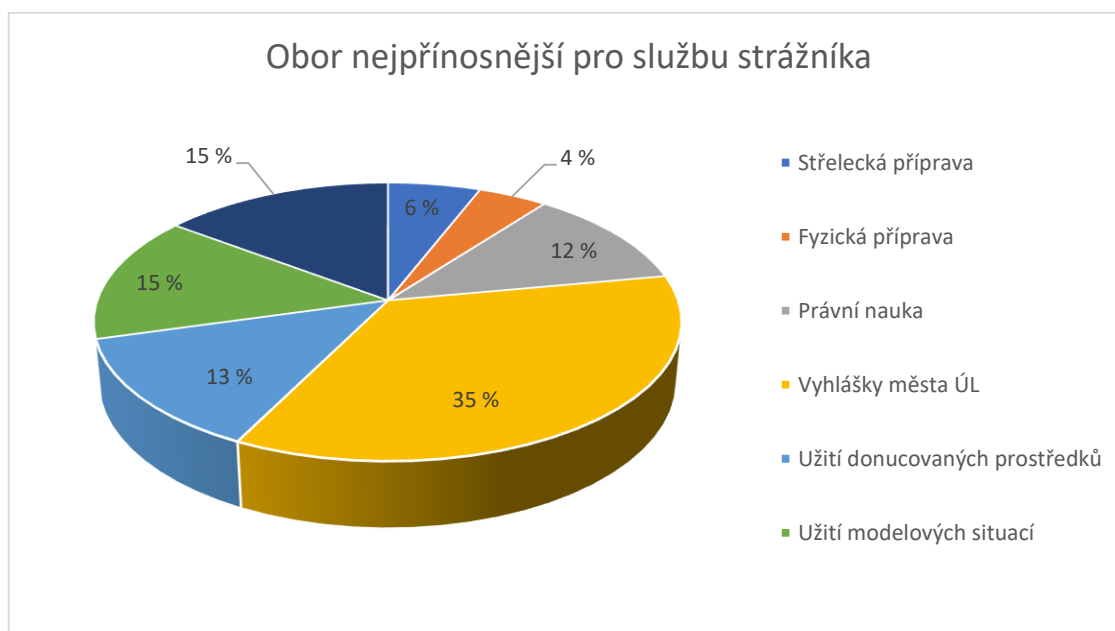
Otázka č. 7 – Který níže z vyjmenovaných oborů byl pro Vás z pohledu konání strážníka nejpřínosnější?

Tabulka 7: Obor nejpřínosnější pro konání strážníka

Obor nejpřínosnější pro konání strážníka	Absolutní četnost	Relativní četnost
Střelecká příprava	4	6 %
Fyzická příprava	3	5 %
Právní nauka	8	12 %
Vyhlašky města ÚL	24	34 %
Užití donucovacích prostředků	9	13 %
Užití modelových situací	10	15 %
Základy práce na PC a administrativní činnost	10	15 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 9: Obor nejpřínosnější pro službu strážníka

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z vyhodnocení otázky vyplynulo, že z celkového počtu 68 správně vyplněných odevzdaných dotazníků (100 %) označili respondenti, že nejpřínosnějším oborem pro konání strážníka v přípravném kurzu byly vyhlášky města Ústí nad Labem pro 24 strážníků (35 %). Druhé a třetí pořadí se stejným počtem 10 respondentů (15%) označilo užití modelových situací a práce na PC včetně administrativy. Na pozici čtvrté skončilo užití modelových situací, dle označení 9 respondentů (13 %). Páté místo patří právní nauce, kterou určilo 8 respondentů (12 %). Šestou pozici obsadila střelecká příprava označena 4 strážníky (6%) a na poslední sedmé příčce skončila fyzická příprava pro 3 strážníky (4%).

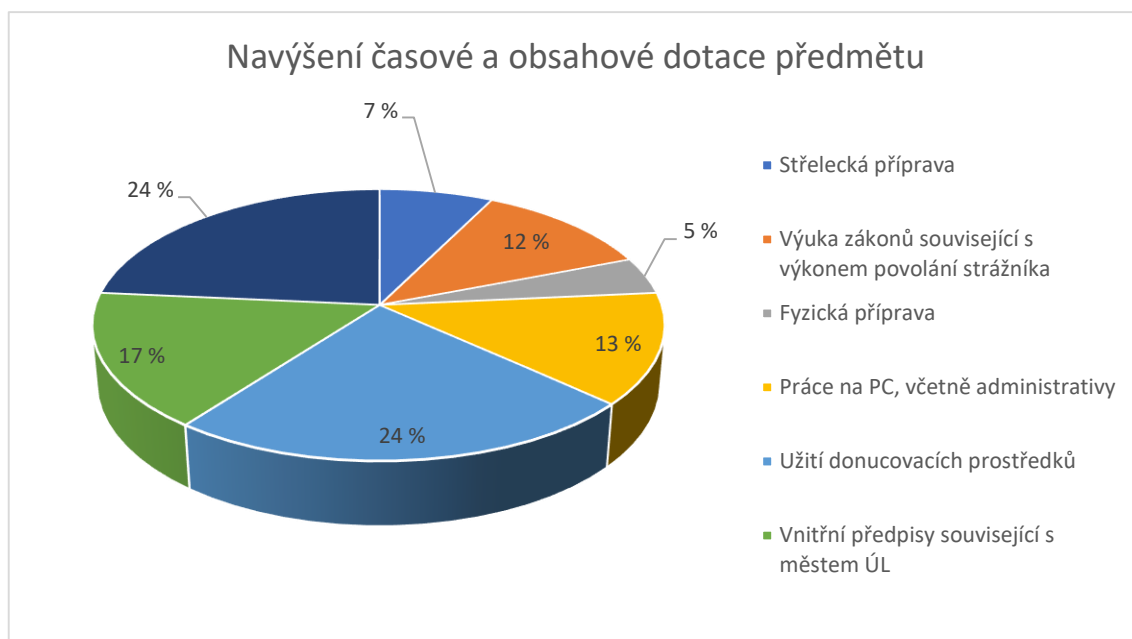
Otázka č. 8 – Který níže z vyjmenovaných předmětů dle Vašich zkušeností z praxe činnosti strážníka by potřeboval navýšit dotaci časovou i obsahovou?

Tabulka 8: Navýšení časové a obsahové dotace předmětu

Navýšení časové a obsahové dotace předmětu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Střelecká příprava	5	7 %
Výuka zákonů souvisejících s výkonem povolání strážníka	9	13 %
Fyzická příprava	3	5 %
Práce na PC, včetně administrativy	8	12 %
Užití donucovacích prostředků	16	23 %
Předpisy související s městem ÚL	11	17 %
Modelové situace – praktické zkušenosti	16	23 %
Celkem	68	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 10: Navýšení časové a obsahové dotace předmětu

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Respondenti na tuto otázku uvedli v celkovém počtu 68 dotazovaných strážníků (100%), že potřeby navýšení časové a obsahové dotace je nejžádanější předmět, užití donucovacích prostředků a praktické zkušenosti modelových situací pro 16 strážníků (23 %). Další předmět předpisy související s městem Ústí nad Labem je žádoucí pro 11 strážníků (16%). Předmět práce na PC s administrativní činností obsadilo čtvrté místo, potřebný pro 9 respondentů (13%). Pro 8 strážníků (12%) žádoucí výuka zákonů souvisejících s výkonem povolání strážníka. Předmět střelecká příprava je žádoucí pro 5 strážníků (7%) a posledním předmětem je fyzická příprava, která je potřebná pro 3 strážníky (5%).

4.1.4 Shrnutí výsledku průzkumu u strážníků

Z celkového počtu 68 strážníků bylo 27 žen (40,0 %) a 41 mužů (60 %). Rovnoměrnost mužů a žen ve zkoumaném vzorku do značné míry odpovídá složení

strážníků, dle dokumentů MP Ústí nad Labem. Z dokumentu současného složení MP Ústí nad Labem je poměrově identické.

Výsledky k výzkumné otázce č. 1 - „*Je teoretická příprava vzdělávání strážníků MP Ústí nad Labem dostačující*“? Dle výzkumného šetření z celkového počtu 68 správně vyplněných odevzdaných dotazníků (100 %) můžeme shledat, že k potřebám teoretické přípravy, by v počtu 24 strážníků (35 %) nejvíce upřednostňovali potřebu navýšení obsahové i časové dotace výuku vnitřních předpisů spojených s městem Ústí nad Labem a druhou nejvíce preferovanou by uvítali respondenti navýšení výukové kapacity při vyučování práce na PC včetně administrativní činnosti spojenou s každodenní pracovní náplní strážníka. A proto se tato výzkumná otázka nepotvrdila. S administrativní činností jsou spojené postupy, které by strážník měl naprosto běžně ovládat a patří k nim dobře osvojené znalosti práv občanů a také práv strážníka.

Výsledky k výzkumné otázce č. 2 – „*Je praktická příprava vzdělávání strážníků MP Ústí nad Labem dostačující*“? Výsledky výzkumné šetření ukazují, že v počtu 16 strážníků (23 %) se shodují v nutnosti více použití donucovacích prostředků a dostatečné množství modelových situací v praktickém výcviku. Další nutnost shledalo v počtu 11 strážníků (16%) téma vnitřní předpisy a vyhlášky města Ústí nad Labem. Tato výzkumná otázka se taktéž nepotvrdila. Důvod pro navýšení dotací předmětů by mohlo přispět k pomoci strážníkům s větší jistotou vykonat pracovní úkon.

Výsledky k výzkumné otázce č. 3 – „*Je obsah vzdělávání strážníků MP Ústí nad Labem dostačující*“? V počtu 57 strážníků, kteří vlastní úplné střední odborné vzdělání s maturitou (dále jen ÚSO) se 84 % respondentů domnívá, že příprava pro výkon strážníka ve školicím středisku Mělník byla náročná. Naopak 3 strážníci, kteří disponují vyšším odborným vzděláváním (dále jen VOŠ) se shodují v 33 %, že příprava na práci strážníka ve školicím středisku Mělník nebyla náročná. V počtu 8 respondentů, kteří vlastní vysokoškolské vzdělání (dále jen VŠ) nebo vyšší vzdělání se 25 % respondentů domnívá, že příprava pro práci strážníka ve školicím středisku Mělník byla náročná. Výsledky výzkumného šetření ukazují, že výzkumná otázka se nepotvrdila. Tyto výsledky lze tvrdit dle získaných dat, že podle vysokoškolsky vzdělaných strážníků

nebylo absolvování přípravného kurzu náročné, ale pouze pro 6 strážníků (75%) a naopak pro strážníky se středním odborným vzděláváním s maturitou absolvování přípravného kurzu bylo náročné, tedy 48 strážníků (84%). Tedy vycházíme z toho, že pro většinu strážníků přípravný kurz byl náročný.

Výsledky k výzkumné otázce č. 4 – „*Jaké jsou nedostatky ve vzdělávání strážníků MP Ústí nad Labem*“? Podle výzkumného šetření lze stanovit, že v náplni vzdělávání strážníků nalézáme prostor pro zdokonalení. A to jak v teoretické přípravě vzdělávání, tak i v praktické části vzdělávání. Dle výše uvedeného výzkumného šetření je zřejmé, že respondenti s vysokoškolským vzděláním a též strážníci s dlouholetou praxí, mají dostatek zkušeností zhodnotit záměr výzkumu nedostatečného vzdělávání strážníků ve školicím středisku Mělník. Z toho vyplývá, že základem odborné přípravy strážníků musí být vysoká míra přizpůsobivosti na neustále se měnící podmínky zákonných předpisů.

4.2 Občané – cíl výzkumu

Druhá část je určena průzkumu všeobecného názoru spokojenosti občanů na činnost strážníků městských nebo obecních policí a cíle výzkumu navazují na cíle bakalářské práce. Důvodem tohoto tématu je věnovat pozornost, že občané by měli přijmout svůj podíl zodpovědnosti za svoji bezpečnost. Cílem dotazníkového výzkumu je zjistit, jak většina populace vnímá práci obecní nebo městské policie, vztahující se k pocitu spokojenosti, užitečnosti a informovanosti tohoto orgánu. Provedeným průzkumem měly být zodpovězeny výzkumné otázky.

4.2.1 Definování výzkumných otázek

Otázka č. 1

Je práce strážníků obecních a městských policí hodnocena občany ČR pozitivně?

Otázka č. 2

Je občan dobře informován o práci ve svém městě či obci?

4.2.2 Použité metody a výzkumný vzorek

Dotazník⁴⁰ pod názvem „Občané“, který byl distribuován k respondentům v elektronické podobě, formou různých databází v počtu 80 emailů, přičemž zpětně úplně vyplněných dotazníků dorazilo 52. Při návratnosti 65 % lze považovat spolehlivost výzkumné kvalitativní metody za úspěšnou. Získaná data budou zpracována taktéž jako první dotazník do tabulek a grafů, ke zpracování využiji program Microsoft Office 2007 – Word a Excel. Procenta v grafech budou zaokrouhlena na celé číslo.

4.2.3 Analýza získaných dat

Otázka č. 1 – Jaké je Vaše pohlaví?

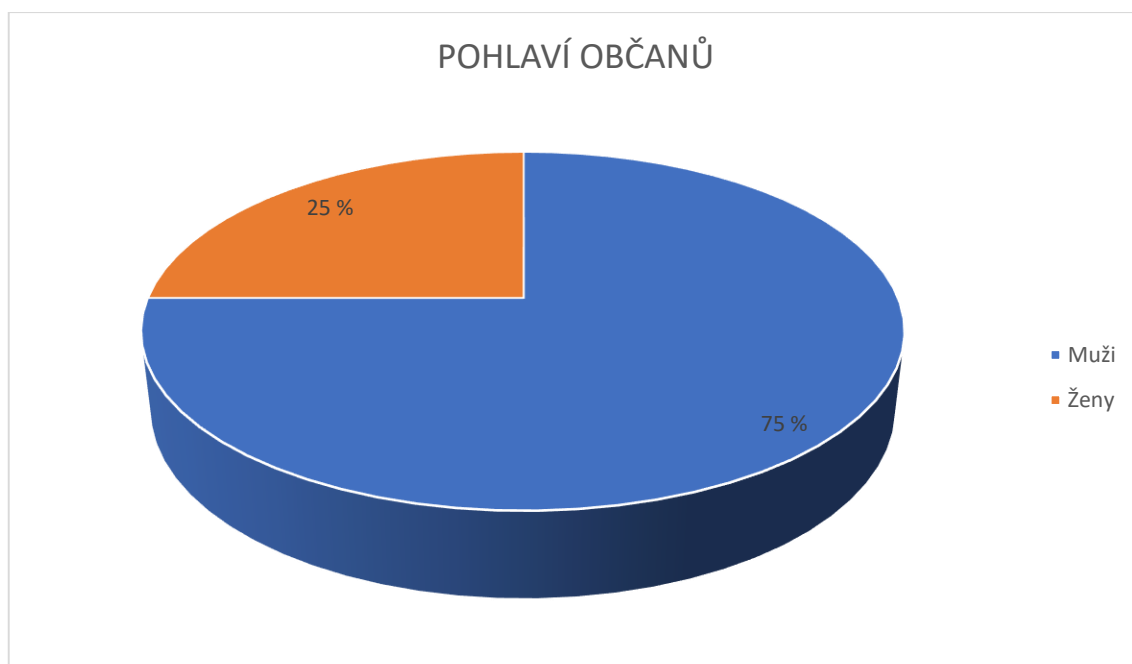
Tabulka 9: Pohlaví občanů

Pohlaví občanů	Absolutní četnost	Relativní četnost
Muži	39	75 %
Ženy	13	25 %
Celkem	52	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

⁴⁰ Příloha D: občané

Graf 11: Pohlaví občanů

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Z celkového počtu 52 (100 %) občanů bylo 13 žen (25 %) a 39 mužů (75 %).

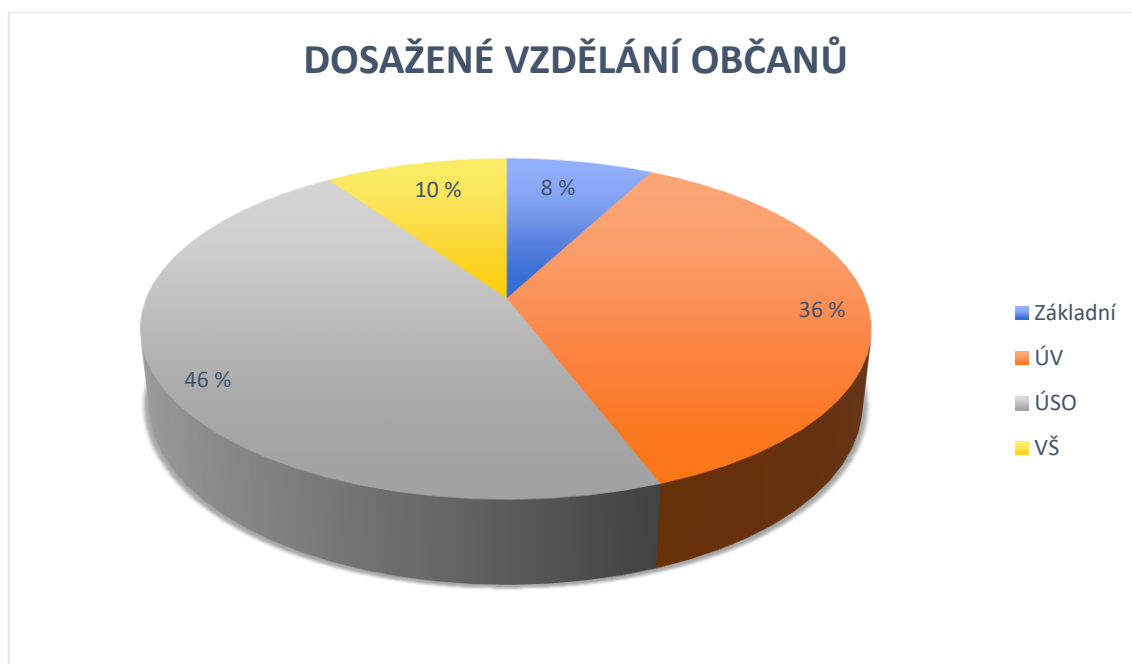
Otázka č. 2 – Jaké je Vaše vzdělání?

Tabulka 10: Dosažené vzdělání občanů

Dosažené vzdělání občanů	Absolutní četnost	Relativní četnost
základní vzdělání	4	8 %
ÚV (vyučení)	19	36 %
ÚSO (maturita)	24	46 %
VŠ a vyšší	5	10 %
Celkem	52	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 12: Dosažené vzdělání občanů

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotaznikového šetření

Vysokoškolské a vyšší vzdělání má 5 občanů (10 %). ÚSO s maturitou má 24 občanů (46 %), vzdělání vyučen dosáhlo 19 občanů (36 %) a základní vzdělání má 4 lidí (8 %).

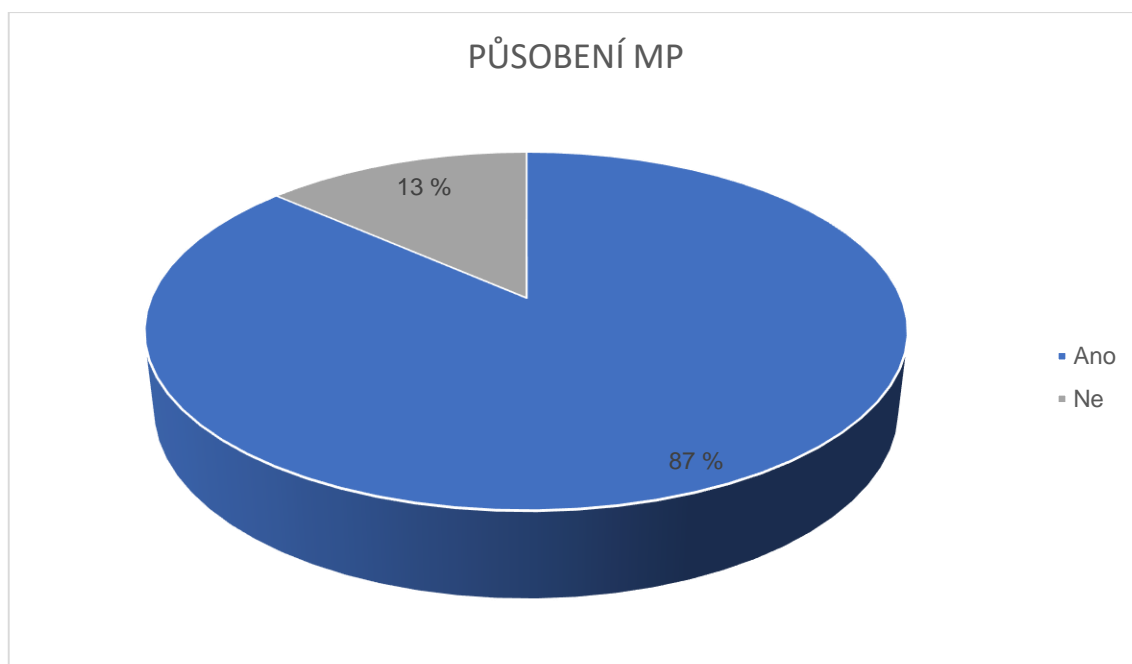
Otázka č. 3 – Působí ve Vašem městě (obci) městská (obecní) policie?

Tabulka 11: Působení MP

Působení MP	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	45	87 %
Ne	7	13 %
Celkem	52	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotaznikového šetření

Graf 13: Působení MP

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Na otázku č. 3: Působí ve Vašem městě (obci) městská (obecní) policie?“ odpovědělo záporně 7 občanů (13 %) a 45 občanů (87 %) odpovědělo kladně.

Tato otázka svědčí o tom, že občan ví o existenci a působení městské a obecní policie v obci či městě.

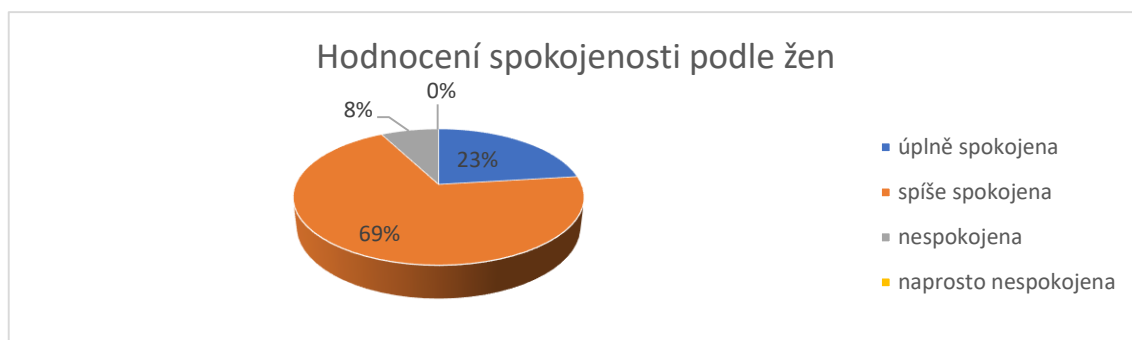
Otázka č. 4 – Jak hodnotíte Vaši spokojenost s činností městské (obecní) policie?

Tabulka 12: Hodnocení spokojenosti MP

Hodnocení spokojenosti MP	Ženy	Muži
Úplně spokojen	3	8
Spíše spokojen	9	9
Nespokojen	1	18
Naprosto nespokojen	0	4

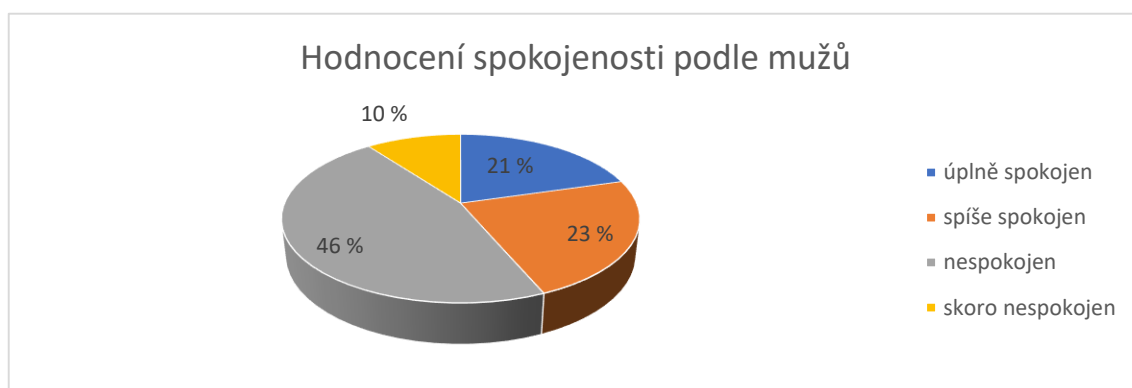
Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 14: Hodnocení spokojenosti MP dle žen

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 15: Hodnocení spokojenosti dle mužů

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Výsledky výzkumu poukazují na to, že z celkového počtu 52 (100 %) respondentů, úplně spokojených občanů s činností je 11 (21 %), spíše spokojených 18 občanů (35 %), 19 občanů (37 %) nespokojených a pouze 4 občani (8 %) se přiřadili k naprosto nespokojeným občanům. Zde je zapotřebí upozornit, že hodnocení podle žen je spíše spokojené z 69 %, pouze 1 žena (8 %) je nespokojena. Hodnocení podle spokojenosti mužů je spíše neuspokojivé, jelikož 18 mužů (46 %) je nespokojených a spíše spokojených jen 9 mužů (23 %) a 4 muži (10 %) jsou naprosto nespokojeni.

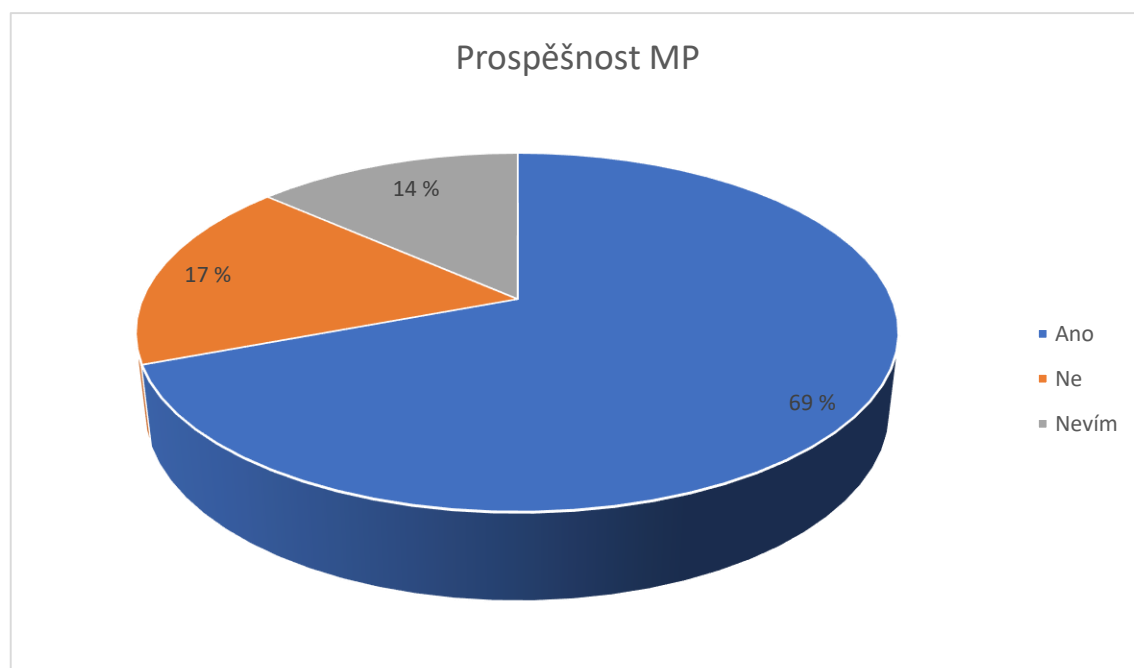
Otázka č. 5 – Myslíte, že městská (obecní) policie je Vašem město či obci užitečná?

Tabulka 13: Prospěšnost MP

Prospěšnost MP	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	36	69 %
Ne	9	17 %
Nevím	7	14 %
Celkem	52	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 16: Prospěšnost MP

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Odpovědi na otázku: Myslíte, že městská (obecní) policie je Vašem město či obci užitečná? U dotazovaných byly nejčastější odpovědi pozitivní, kdy kladně odpovědělo 36 respondentů (69 %), záporně odpovědělo 9 (17 %) a 7 respondentů (14%) respondentů nedovedlo toto posoudit.

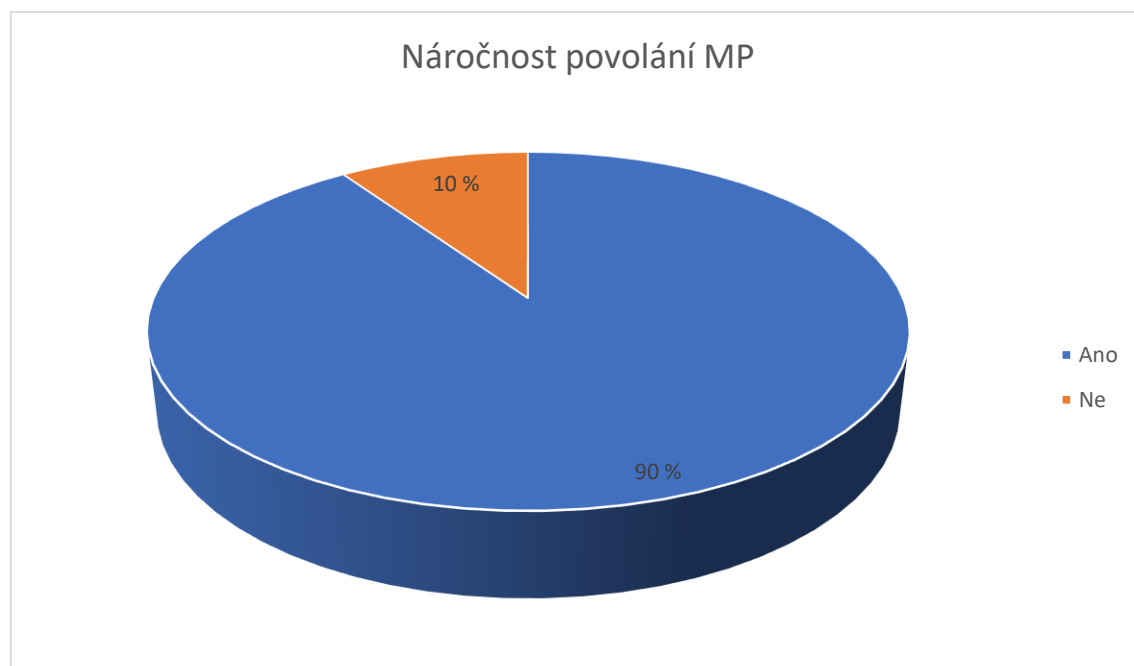
Otázka č. 6 – Myslíte, že práce strážníka obecní (městské) policie patří mezi náročná povolání?

Tabulka 14: Náročnost povolání strážníků

Náročnost povolání strážníků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	47	90 %
Ne	5	10 %
Celkem	52	100 %

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Graf 17: Náročnost povolání MP

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

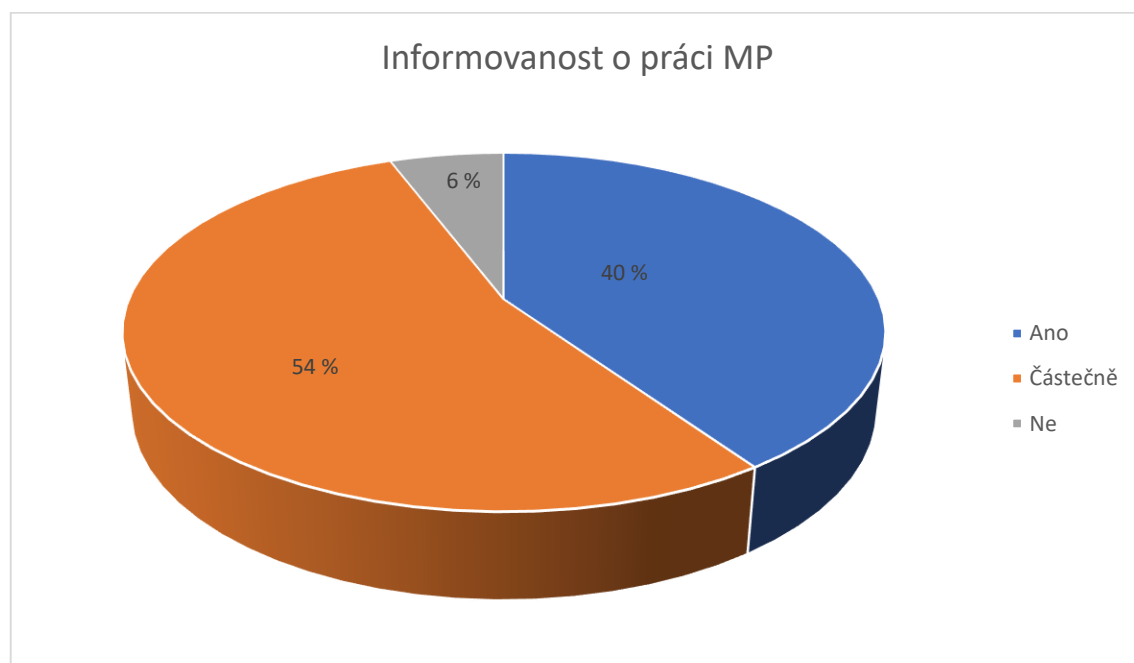
Odpovědi na otázku: Myslíte, že práce strážníka městská (obecní) policie patří mezi náročná povolání? U dotazovaných byly nejčastější odpovědi pozitivní, kdy kladně odpovědělo 47 respondentů (90 %) a negativně odpovědělo 5 respondentů (10 %).

Otázka č. 7 – Jste informováni o práci strážníků městské (obecní) policie?

Tabulka 15: Informovanost o práci MP

Informovanost o práci MP	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	21	40 %
Částečně	28	54 %
Ne	3	6 %
Celkem	52	100 %

Graf 18: Informovanost o práci MP

Zdroj: Zpracováno autorem na základě dotazníkového šetření

Odpovědi na otázku: Jste informováni o práci městské (obecní) policie? U dotazovaných byly nejčastější odpovědi, že s počtem 28 občanů (54%) je částečná informovanost, 21 občanů (40%) uvedli, že jsou informováni o práci městské policie a pouze 3 občani (6%) napsali, že nejsou vůbec informováni.

4.2.4 Shrnutí výsledku průzkumu u občanů

Výsledky k výzkumné otázce č. 1 – „*Je práce strážníků obecních a městských policíí hodnocena občany ČR pozitivně*“? Dotazovaní respondenti z celkového počtu 52 občanů (100 %) uvedli, že obecní policie je užitečná pro 36 respondentů (69 %), neužitečná je pro 9 občanů (17 %) a 7 respondentů (14%) nedovedlo posoudit, zda je obecní či městská policie užitečná či není užitečná. Výsledky dotazníkového šetření poukazují na to, že úplně spokojených je 11 občanů (21 %) s činností obecních a městských policíí z toho 3 ženy. K spíše spokojeným se přiřadilo 18 občanů (35 %) z toho 9 žen, nespokojených bylo 19 občanů (37 %), z toho jedna žena. A k naprostou nespokojeným občanům se přiřadili 4 občani (8 %) a to pouze muži. Je pozoruhodné, že naprostou nespokojenost nevedla žádná žena. Je tedy zřejmé, že ženy jsou s prací spíše spokojeni a úplně spokojeni oproti mužům. Tato výzkumná otázka se tedy nepotvrdila. Důležitým prvkem výzkumného šetření je fakt, že nadpoloviční většinu tvořili respondenti se středoškolským 24 občanů (46 %) a vyšším vzděláním 5 občanů (10 %), tedy vzdělanější občani, kteří by měli vědět co od práce strážníků očekávat a zda je jejich práce potřebná či nikoli.

Výsledky k výzkumné otázce č. 2 – „*Je občan dobře informován o práci ve svém městě či obci*“? U dotazovaných respondentů byly uvedeny nejčastější odpovědi jako částečná informovanost pro 28 občanů (54%), 21 občanů (40%) uvedlo, že jsou plně informováni o práci městské či obecní policie a pouze 3 občani (6%) napsali, že nejsou vůbec informováni. Z výzkumného šetření je patrné, že z celkového počtu 52 respondentů (100 %) pouze 7 občanů (13 %) vůbec neví či se nezajímá o působení obecní či městské policie v jejich obci či městě. Tedy výsledky výzkumného šetření

ukazují, že výzkumná otázka se potvrdila, neboť většina občanů ví o existenci a působení městské a obecní policie v obci či městě a tím je i dobře informována.

4.3 Závěr výzkumné části

Závěrem výzkumné části bych se krátce pokusila interpretovat výsledky obou nezávislých průzkumů.

První výzkum byl proveden na skupině strážníků městské policie působících na různých okrscích ve městě Ústí nad Labem s učiněním analýzy, za účelem zjištění obsahu a charakteru vzdělávacího procesu strážníků. Dle výše uvedeného výzkumného šetření je nesporné, že respondenti s vysokoškolským vzděláním a taktéž strážníci s dlouholetou praxí mají dostatek zkušeností posoudit, že vzdělávání strážníků ve školicím středisku je nedostatečné. Dále z výzkumu vyplývá, že základem odborné přípravy strážníků musí být vysoká míra přizpůsobivosti na neustále se měnící podmínky zákonných předpisů a jiných předpisů. Také výsledky ukazují, že necelá polovina strážníků by potřebovala větší časovou i obsahovou dotaci na použití donucovacích prostředků a také větší počet příkladů modelových situací pro praktické použití. A v teoretické části výcviku, by respondenti zase více uvítali zaměření základního výcviku na vyhlášky týkající samotného města Ústí nad Labem. Důvodem navýšení těchto dotací pro činnost strážníka by mohla pomoci, větší jistota strážníka v samotném pracovním výkonu.

Z jednoznačného závěru průzkumu strážníků vyplývá, že ke zdokonalení vzdělávání v odborné přípravě strážníků musí být vysoká míra přizpůsobivosti na neustálé se měnící podmínky. A také pro zlepšení systému výcviku, má svoji důležitost nejen kvalitní výkon služby, ale i délka trvání a obsah odborné profesní přípravy.

Druhý výzkum byl realizován na skupině občanů starších 18 let, vztahující se k analýze postojů občanů na práci strážníků obecních a městských policií. Výzkumem bylo zjistit, jak většina populace vnímá práci strážníků a také odhalit, zda informativnost

mezi občany o činnosti obecních a městských strážníků je dostatečné. Z výsledku průzkumu spokojenosti občanů na práce strážníků vyplývá, že muži převážně hodnotí činnost strážníků negativně, ale na druhé straně informovanost respondentů o náročné práci strážníků je na dobré úrovni. K dobré informovanosti občanů jistě přispívá například denní tisk, regionální televize působící po ČR. Taktéž k dobré informovanosti pomáhají určitě preventivní akce strážníků pro bezpečný pohyb chodců v silničním provozu. Práce obecních a městských policíí je velkým přínosem pro celou společnost, hlavně zlepšení kvality v bezpečnosti a veřejného pořádku, kde většina občanů stále chápe tuto činnost velmi skepticky.

Z výsledků průzkumu občanů byl učiněn jednoznačný závěr, že ke zlepšení spokojenosti s prací obecních a městských policíí vede jediná cesta a to přeorganizování výkonu služby na okrscích tak, aby převyšovala pochůzková činnost pro celkovou spokojenost potřeb svých občanů.

4.4 Návrhy na zdokonalení systému vzdělávání strážníků

Z výše uvedených poznatků v této práci je patrné, že vzdělávání strážníků je velmi spletitý okruh. Oblast výcviku a vzdělávání strážníků obecních a městských policíí je dosud málo prozkoumána. Za tímto účelem se pokusí tato práce naznačit vzdělávací systém strážníků, sestavením konkrétních návrhů pro změny naplně tohoto vzdělávání, a to na základě požadavků na povolání strážníka:

- vypracováním celorepublikové koncepce vzdělávání strážníků
- jednotné vzdělávací programy v akreditovaných střediscích pro povolání strážníka
- jednotnou metodiku výcviku a vzdělávání strážníků
- vzdělávání strážníků obecních a městských policíí za stejných podmínek

V současné době se systém vzdělávání dostal na vysokou úroveň, kde můžeme kladně hodnotit úsilí Ministerstva vnitra ČR, které stanovilo v novele zákona o obecní

policii s účinností od 1. 1. 2018 nové podmínky pro povolání strážníka. Strážníkem může být občan ČR, který je bezúhonný, spolehlivý, starší 18 let (dříve 21 let), zdravotně způsobilý, dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Taktéž MV ČR upravilo dobu, na kterou se vydává osvědčení, a to 5 let (dříve 3roky) pokud úspěšně vykoná zkoušku. A dále upravilo periodu zkoušek na celkový počet čtyř (dříve opakovaně po 3 letech) zkoušek odborné způsobilosti. Po úspěšném ukončení 4 zkoušky je na obci nebo městě, aby zabezpečilo každých 5 let školení a výcvik strážníka.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla orientovaná na oblast struktury profesního vzdělávání strážníků obecních a městských policií. Motivací k vybranému tématu bakalářské práce byla zvědavost, jak vlastně funguje systém vzdělávání strážníků. Hlavním argumentem bylo zdůraznit nároky na povolání strážníka a zhodnotit, že požadavky kladené na uchazeče, posléze na strážníky jsou dosti rozsáhlé a velmi náročné, ať už vzdělávání získávají strážníci ve školících střediscích či v rámci své profesní praxe v dalších odborných kurzech.

Teoretickou část jsem rozdělila do dvou ucelených kapitol. V kapitole první jsou popsány historické prameny vývoje obecní policie až po současný stav dnešní obecní policie včetně legislativy, zřízení a činnosti tohoto orgánu. Druhá kapitola obsahuje celkovou koncepci vzdělávání strážníků s vysvětlením základních pojmů, následuje analýza vzdělávání strážníků s požadavky na výcvik a odbornou přípravu. Praktickou část jsem též rozdělila na dvě kapitoly, a to na třetí a čtvrtou kapitolu. Třetí kapitola se zabývá charakteristikou Městské policie Ústí nad Labem, a jak tento orgán zabezpečuje proces vzdělávání místních strážníků. Čtvrtou kapitolu jsem zaměřila na provedení a zpracování výsledků dvou průzkumů, první průzkum pro samotné strážníky a druhý průzkum nezávislých občanů. Závěrem čtvrté kapitoly je rekapitulace výsledků průzkumu a návrhová část se změnami náplně vzdělávání strážníků.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo popsat systém vzdělávání strážníků obecních a městských policií, najít nedostatky v koncepci profesního vzdělávání strážníků a doporučit návrhy na zdokonalení systému vzdělávání strážníků. Tento hlavní cíl byl naplněn pomocí cílů dílčích. V této bakalářské práci byly vytyčeny tyto dílčí cíle:

- detailní popis obecní policie
- současný systém vzdělávání strážníků obecních a městských policií na území České republiky
- způsob vzdělávání strážníků pro Městskou policii v Ústí nad Labem

- provedení dotazníkového šetření na to pro samotné strážníky a též provedení průzkumu nezávislých občanů
- celkové shrnutí získaných dat z průzkumů

Závěrem průzkumného šetření na strážnících jsem prokázala, že prováděné změny ve výuce a výcviku, jak po obsahové, tak i po časové dotaci při přípravě strážníků jsou nezbytné a současný stav vzdělávání strážníků Městské policie Ústí nad Labem udává neodkladnou péči pro zkvalitnění. Průzkumným šetřením na občanech jsem dospěla k závěru, že větší část občanů však práci strážníků obecních a městských policií vnímá negativně, i když informovanost občanů je dobré úrovni.

Ve shrnutí návrhové závěrečné části bych doporučila zpracování jednotné celorepublikové metodiky výcviku a vzdělávání strážníků obecních a městských policií a tím zajistila jednotnou úroveň přípravného výcviku všech uchazečů pro povolání strážníka.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografie (knihy)

1. BARTÁK, Jan. *Vzdělávání ve firmě*. Praha: Alfa Publishing, 2007, 164 s. Management studium. ISBN 978-80-86851-68-6.
2. BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Praha: Grada, 2008, 136 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2580-2.
3. COMENIUS, Johann Amos. *Obecná porada o nápravě věcí lidských*. Praha: Svoboda, 1992, 594 s. ISBN 80-205-0228-9.
4. MACEK, Pavel. *Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011. ISBN 9788087174036.
5. MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. Praha: Police History, 2004. ISBN 80-86477-21-5.
6. MACEK, Pavel a Vladimír HÁJEK. *Obecní policie*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie, 1998, 162 s. ISBN 8085981785.
7. MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Praha: Police History, 2004. ISBN 80-86477-26-6.
8. MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2001, 230 s. ISBN 80-86477-01-0.
9. MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva II*. Praha: Police history, 1999, 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
10. MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 264 s. Vzdělávání dospělých. ISBN 9788073577384.
11. NAVRÁTIL, J. *Zákon o obecní policii: studijní pomůcka pro strážníky a čekatele obecních a městských policií*. Praha: Armex, 2011. Edice učebnic (Armex). ISBN Praha.
12. PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, 184 s. ISBN 978-80-86723-58-7.
13. PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 2. rozšířené a přeprac. vyd. Praha: Portál, 1998, 336 s. ISBN 80-7178-252-1.
14. VETEŠNÍK, Pavel, Ivo CHAUER a Aleš ZÍDKA. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-463-3.

Internetové zdroje

15. VETEŠNÍK, Pavel, Ivo CHAUER a Aleš ZÍDKA. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-463-3.
16. ČETNICTVO: *Vznik četnictva* [on line], © 2017 [cit. 2017-04-03]. Dostupné z <http://www.cetnictvo.cz/cetnictvo/vznik-cetnictva.htx>
17. MĚSTSKÁ POLICIE MĚLNÍK: *Historie* [on line] © 2015 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z http://www.mpmelnik.cz/wp-content/uploads/historie_mpmelnik.pdf
18. MĚSTSKÁ POLICIE ÚSTÍ NAD LABEM: *MPUL* [on line] © 2012 [cit. 2017-06-04]. Dostupné z <http://www.mpul.cz/historie-a-soucasnost.html>
19. MINISTERSTVO VNITRA ČR: *MVCR* [on line] © 2017 [cit. 2017-06-11]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz>
20. ŠKOLICÍ STŘEDISKO MĚLNÍK: [on line] [cit. 2017-05-17]. Dostupné z <http://skolicistredisko.hys.cz/>
21. ZÁKONY PRO LIDI: *Sbírka zákonů ČR* [on line] © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 2017-04-03]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/sbirka>
22. ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ÚSTECKÉHO KRAJE: *ZZSÚK* [on line] © 2017 [cit. 2017-05-29]. Dostupné na <http://www.zzsuk.cz/casna-defibrilace-v-usteckem-kraji-chranime-to-nejcennejsi/>

Právní prameny

23. Zákon č. 1/1993 Sb., - Ústava ČR
24. Zákon č. 2/1993 Sb., - Listina základních práv a svobod
25. Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích
26. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
27. Vyhláška č. 418/2008 Sb., provádí zákon o obecní policii

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Působnost útvarů městské policie	38
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pohlaví strážníků	39
Tabulka 2: Věk strážníků	40
Tabulka 3: Dosažené vzdělání strážníků	41
Tabulka 4: Délka služby	42
Tabulka 5: Dřívější spolupráce	43
Tabulka 6: Náročnost přípravy na výkon	44
Tabulka 7: Obor nejpřínosnější pro konání strážníka	46
Tabulka 8: Navýšení časové a obsahové dotace předmětu	47
Tabulka 9: Pohlaví občanů	51
Tabulka 10: Dosažené vzdělání občanů	52
Tabulka 11: Působení MP	53
Tabulka 12: Hodnocení spokojenosti MP	54
Tabulka 13: Prospěšnost MP	56
Tabulka 14: Náročnost povolání strážníků	57
Tabulka 15: Informovanost o práci MP	58

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví strážníků	39
Graf 2: Věk strážníků	40
Graf 3: Dosažené vzdělání strážníků	41
Graf 4: Délka služby	42
Graf 5: Dřívější spolupráce	43
Graf 6: Náročnost přípravy pro výkon strážníků s ÚSO	44

Graf 7: Náročnost přípravy na výkon strážníků s VOŠ	45
Graf 8: Náročnost přípravy na výkon strážníků s VŠ a vyšší	45
Graf 9: Obor nejpřínosnější pro službu strážníka	46
Graf 10: Navýšení časové a obsahové dotace předmětu.....	48
Graf 11: Pohlaví občanů	52
Graf 12: Dosažené vzdělání občanů	53
Graf 13: Působení MP.....	54
Graf 14: Hodnocení spokojenosti MP dle žen	55
Graf 15: Hodnocení spokojenosti dle mužů	55
Graf 16: Prospěšnost MP	56
Graf 17: Náročnost povolání MP	57
Graf 18: Informovanost o práci MP	58

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Čestné prohlášení o spolehlivosti uchazeče o zaměstnání strážníka.....	I
Příloha B: Přihláška čekatele nebo strážníka na zkoušku MVČR.....	II
Příloha C: Dotazník pro empirický výzkum – strážníci	III
Příloha D: Dotazník pro empirický výzkum – občané	V

PŘÍLOHY

Příloha A: Čestné prohlášení o spolehlivosti uchazeče o zaměstnání strážníka

Jméno, příjmení, titul:

Datum narození:

Poučení: **Zákonné podmínky pro přijetí strážníka:**

§ 4b, zákona č. 553/1991 Sb. ve znění pozdějších právních předpisů.

(1) Spolehlivým pro účely tohoto zákona není ten, kdo byl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uznán vinným z přestupku

- a) na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi,
- b) na úseku obrany České republiky,
- c) proti veřejnému pořádku,
- d) proti občanskému soužití,
- e) proti majetku,
- f) na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství spáchaný tím, že úmyslně neoprávněně zasáhl do výkonu práva myslivosti nebo do výkonu rybářského práva anebo úmyslně lovil zvěř nebo chytal ryby v době hájení,
- g) na úseku všeobecné vnitřní správy spáchaný tím, že porušil povinnost nebo nedodržel zákaz stanovený právními předpisy na úseku zbraní a střeliva podle zvláštního právního předpisu,
- h) podle § 28 odst. 1 nebo 2,

jestliže jeho jednání, kterým spáchal přestupek je v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona.

(2) Podmínka opakovaného uznání vinným z přestupku podle odstavce 1 je splněna, jestliže rozhodnutí o odpovědnosti za některý z přestupků uvedených v odstavci 1 nabude právní moci před uplynutím 3 let ode dne, kdy nabylo právní moci jiné rozhodnutí o odpovědnosti za některý z těchto přestupků spáchaných týměž pachatelem.

(3) Spolehlivým pro účely tohoto zákona není dále ten, kdo uvedl nesprávné údaje v čestném prohlášení podle odstavce 4.

(4) Spolehlivost prokazuje uchazeč o zaměstnání strážníka čestným prohlášením, které nesmí být starší 3 měsíců.

(5) Čekatel nebo strážník je povinen osobě, která jménem obce jedná v pracovněprávních vztazích (§ 4 odst. 2), do 15 dnů písemně oznámit skutečnost, že byl pravomocně uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 1.

(6) K oznámení podle odstavce 5 se připojí kopie rozhodnutí o přestupku.

Čestně prohlašuji, že jsem „spolehlivým“ ve smyslu § 4b, odst. 1 a 2 zákona 553/1991 Sb. o obecní policii ve znění pozdějších právních předpisů a že jsem v čestném prohlášení uvedl(a) správné údaje pro posouzení spolehlivosti.

Ústí nad Labem dne:

podpis:

Příloha B: Přihláška čekatele nebo strážníka na zkoušku MVČR

.....
Název obce (městyse, města)

.....
Adresa obce (městyse, města) včetně PSČ

.....
tel., fax.

Ministerstvo vnitra
odbor bezpečnostní politiky
oddělení obecní policie, zbraní a dopravního inženýrství
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7 – Letná

Dne :

Přihláška čekatele nebo strážníka obecní (městské) policie ke zkoušce k ověření odborných předpokladů

V souladu s ustanovením § 4d odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), přihlašuji k ověření odborných předpokladů čekatele a/nebo strážníka/y:

jméno, příjmení, titul	datum narození	adresa místa trvalého pobytu	den vzniku pracovního poměru ¹	datum ukončení školení

Dále potvrzuji, že osoba (y) výše uvedená (é) **vykonala (y) / nevykonala (y)**² výcvik k používání služební zbraně a donucovacích prostředků a realizaci oprávnění podle zákona o obecní policii nebo podle jiného právního předpisu.

Pokud osoba nebo některé či všechny výše uvedené osoby doposud **nevykonala (y)** výcvik k používání služební zbraně a donucovacích prostředků a realizaci oprávnění podle zákona o obecní policii nebo podle jiného právního předpisu, jako osoba řídící obecní (městskou) policii prohlašuji, že výcvik vykonají nejpozději do termínu zkoušky stanoveného Ministerstvem vnitra, což stvrzuji svým podpisem

.....³
podpis osoby, která řídí obecní (městskou) policii

Navrhovaný termín zkoušky dne: v Praze – Brně – Ostravě.⁴

.....
¹ Den vzniku pracovního poměru zaměstnance obce zařazeného do obecní policie.

² Nehodící se škrtněte.

³ Podpis je nutný pouze v případě, že v předchozím odstavci je škrtnuto „vykonala (y)“.

⁴ Nehodící se škrtněte.

Příloha C: Dotazník pro výzkum – strážníci

Vážení přátelé,

v rámci své bakalářské práce si dovoluji Vám předat tento dotazník, jehož cílem je zjistit Váš pohled na vzdělávání v rámci své činnosti strážníka Městské policie Ústí nad Labem. Tímto Vám prosím o vyplnění krátkého dotazníku, obsahující 8 otázek. Vyplnění dotazníku Vám nezabere víc jak deset minut Vašeho času. Dotazník je anonymní a veškeré informace, které mi předáte, považuji za důvěrné.

Děkuji Vám za ochotu a spolupráci

Yveta Hauzerová

Dotazník – Vzdělání strážníků městské policie

1) Jaké je Vaše pohlaví?

- muž
- žena

2) Do jaké věkové kategorie patříte?

- 21-35 let
- 35-50 let
- nad 50 let

3) Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- ÚSO (maturita)
- VOŠ (vyšší odborná škola)
- VŠ a vyšší (vysokoškolské a jiné)

4) Jaká je délka služby u Městské policie Ústí nad Labem?

- 5 – 10 let
- 10 – 20 let
- Nad 20 let

5) Pracoval jste někdy dříve v ozbrojených bezpečnostních sborech nebo soukromé bezpečnostní agentuře?

- ano
- ne

6) Domníváte se, že příprava pro výkon strážníka v soukromém školicím středisku je náročná?

- ano
- ne

7) Která z vyjmenovaných disciplín byla pro Vás nejpřínosnější z pohledu činnosti strážníka?

- střelecká příprava
- fyzická příprava
- právní nauka
- vyhlášky města Ústí nad Labem
- užití donucovacích prostředků
- užití modelových situací
- základy práce na PC a administrativní činnost

8) Kterou z níže uvedených disciplín podle vašich zkušeností třeba navýšit pro svoji důležitost v praxi činnosti strážníka?

- střelecká příprava
- výuka zákonů souvisejících s výkonem povolání strážníkem
- fyzická příprava
- práce na PC, včetně administrativy (vypisování blokových pokut, psaní úředních záznamů)
- užití donucovacích prostředků
- předpisy související s městem Ústí nad Labem
- užití modelových situací (taktiky zákroku, řízení provozu na pozemní komunikaci a komunikace s občanem)

Zdroj: Zpracováno autorem

Příloha D: Dotazník pro výzkum – Občané

Dobrý den,

věnujte několik minut svého času k vyplnění dotazníku o spokojenosti občanů s činností městské (obecní) policie, který je součástí bakalářské práce. Dotazník je anonymní a veškeré informace, které mi předáte, považuji za velmi důvěrné

Děkuji Vám za ochotu a spolupráci

Yveta Hauzerová

Dotazník – Určený všem občanů ČR nad 18 let

1) Jaké je Vaše pohlaví?

muž

žena

2) Jaké je Vaše vzdělání?

základní

ÚV (vyučen)

ÚSO (maturita)

VŠ a vyšší

3) Působí ve Vašem městě (obci) městská (obecní) policie?

ano

ne

4) Jak hodnotíte Vaši spokojenost s činností městské (obecní) policie?

úplně spokojen

spíše spokojen

nespokojen

naprosto nespokojen

5) Myslíte, že městská (obecní) policie je užitečná ve Vašem městě (obci)?

ano

ne

nevím

6) Myslíte, že práce strážníka městská (obecní) patří mezi náročná povolání?

ano

ne

7) Jste informováni o práci MP?

ano

částečně

ne

zdroj: Zpracováno autorem